Бүхы оронуудаи пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД УНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нээ гарана | № 146 (16069) | 1982 оной июниин 24, четверг | Сэн 3 мүнгэн

ХОРИИНХИДАЙ ҮҮСХЭЛ ДЭМЖЭГДЭНЭ

ҺАНАҺАНДАА ХҮРЭХЭБДИ

1980 оной зун түрүүшынхээ хурьгалха хонидые тушаажа абаад, гэр бүлөөрөө хүдэлмэрилжэ эхилээ һэмди. Бидэнэр түрүүшын үдэрһөө хонидоо таргалуулгада гол анхаралаа хандуулаабди. Юундэб гэхэдэ, тобир тарган эхэ хонид һайн түл үгэдэг, тэрэнһээ нооһон ехээр абтадаг гэжэ мэдээжэ байгаа ааб даа. Бүхы наһан соогоо малшанаар ажаллахадаа, энээнние ойлгонгүй яахабши.

Хонидоо зун-намарай үедэ һайнаар бэлшээхэ гэжэ оролдонобди. Бүдүүн тэжээл алмаха зорилготойгоор отараяа намар орой болотор зуһаландань байлгадагбди. Тиигэжэ эхэ хонид һайнаар таргалуулагдана. Үбһэ тэжээлээр хомор үбэлжэлгын үедэ хонидоо мүн лэ бүхэли үбэлдөө бэлшээжэ гарадагбди.

Бидэнэр бүхы арга боломжоёо хэрэглэжэ, 1981 ондо 556 зуһаг хонидһоо 556 хурьга түлжүүлээд, тус бүрииень 27,9 килограмм шерстүртэйгээр тушаагаабди. Тиихэдэ хонин бүриһөө 4 килограмм 740 грамм нооһо хайшалжа, түсэбөө 148,1 процентдэ хүргөө һэмди.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ манай совхозой хонишодой үшөө дүрбэн коллектив «зуутанай» зэргэдэ гараһан байха. 1981 оной хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй социалис мүрысөөнэй дүнгөөр манай совхоздо РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг барюулагдаһанда ажахын хонишодой хүбита бии. Тоосоондоо чек хэрэглэжэ эхилһэн хонишоднай совхозойнгоо жасада 148 мянган түхэриг сэбэр олзо оруулһан, 58 мянган түхэриг мүнгэ зөөри алмаһан байна. Илангаяа Г. Г. Базаров, Е. Р. Норбоева, И. Ш. Гуржапов, А. С. Санжанов гэгшэдэй даадаг коллективүүд урагшатайгаар ажаллаа.

Байгша ондо СССР-эй 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ манай коллектив «зуутан» нэрэеэ алдангүй гараха гажэ шиндэһэн юм. Мүн лэ хонидоо һайнаар бэлшээн таргалуулаад, 25—27 үдэрэй туршада тэдэнээ искусственна аргаар үрэжүүлээ һэмди. Энэ харюусалгата хүдэлмэрине ветеринарна врач мэргэжэлтэй Валерий хубүүмнай хэжэ үгөө һэч. Тиихэдэ бидэнэр жэл бүри үбһэ хуряалгын үедэ гэр бүлөөрөө звено болон ажаллаһабди. Үнгэрһэн жэл гэнгасуур байжа, манай сабшадаг газарһаа 100 гаран центнер үбһэн бага абтаһан юм.

Тиин мүнөө жэл манай отарын коллектив урдыхиһаа үлүүгээр хүдэлбэ. Мүнөө үедэ бидэ даажа байдаг 541 эхэ хонидһоо 596 хурьгатай болообди гэхэ гү, али 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьган түлжүүлэгдэнэ. Районой хонишодой социалис мүрысөөндэ зуун хонин бүриһөө 116 хурьга абаһан манай совхозой Г. Г. Базаровай отарын коллектив түрүүлжэ ябана. Ажахымнай үшөө хоёр коллектив зуутанай тоодо оронхой. Тэдэнине түрүү хонишод Е. Р. Норбоева, Н. Д. Санжанов гэгшэд хүтэлбэрилдэг юм. Энэ жэлдэ манай совхозэй 10 отараһаа 366 центнер нооһон хайшалагдаха, тус бүрээ 37 килограммһаа доошо бэшэ шэгнүүртэй хонид гүрэндэ худалдагдаха хараатай. Эдэ бүгэдэ СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо ажалаймнай бэлэг болохо байна.

Һалхан районой хонишодой зүблөөндэ би хабаадалсааб. Сугларагшад өөһэдынгөө бригадын хүсөөр тэжээл бэлэдхэхэ гэһэн Хэриин районой хонишодой үүсхэлые һайшаан дэмжээ. Хориинхидай үүсхэл нилээд аша туһатай байха гэжэ һанагдана. Хонишод даажа абаһан сабшалангаа эзэн ёһоор харууһалха, үбһээ һайн шанартайгаар абаха гэжэ оролдохо болоно.

Хуурайн-Адаг, Хуһан гэжэ нютагуудай сабшалан манай отарада даалгагдаад, мүнөө бүлүүр станциин хүсөөр уһалгдана. Минерална үтөгжүүлгэ, наг шэбхэ зөөлгадэмнай бидэндэ совхоз туһалаа. Өөһэдөө сабшалангаа шулуу шохойһоо сабэрлэнэбди. Адуу малаар сабшалангаа гэшхүүлхэгүйн хойноһоо тэмсэнэбди.

Энэ жэлдэ хонин бүридэ 2 центнер үбһэ, 10 килограмм хатаһан халаахай, 5 килограмм шаралжа, 15 килограмм набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ гэһэн уялгаяа арга бэшэ бэелүүлхэбди. Тэжээл элбэгээр бэлдээл һаа, амжалта түйлагдаха ха юм даа.

С. ЦЫДЕМПИЛОВ.
Зэхаамнай районой Хамнинн совхозой ахалагша хонишон.

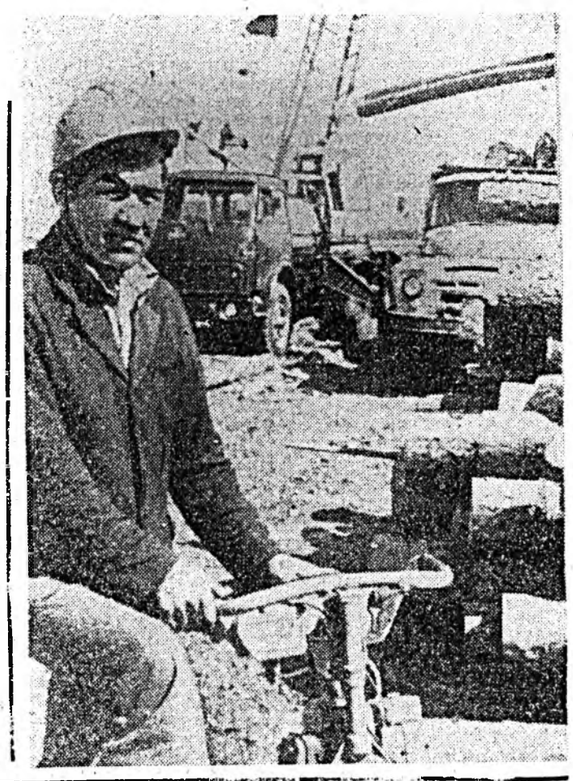

Түнхэнэй районой Зүүн-Мүрэнэй леспромхоздо дэлгэрһэн соцмалис мүрысөөнэй манлайда М. Бобковой (зураг дээрэ) хүтэлбэрилдэг модо бэлэдхэгшэдэй бригада ябана. 6 хүнһөө бүридэһэн эбтэй эетэй коллектив һара бүринггөө түсэб 120 процент дүүргэнэ. Бригадирынь «Соцмалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгээр 3 дахин шагнагданхай.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ХОЛЫН БЭЛШЭЭРИДЭ

«Восточные Саяны» колхозынай үедэ залуу эбэртэ бодо малаа холын бэлшээридэ гаргажа, хадын шэмэтэй тунга ногоондо адуулжа, нилээд таргалуулдаг заншалтай болонхой. Холын бэлшээридэ гараһан мал зуугаад хоногой туршада адуулагдахадаа, шэгнүүрээ сүүдхэдэ дунда зэргээр 800—1150 граммаар нэмээдэг байна.

Иимэ үндэр дүн туйлахын түлөө үхэршэд даалгагдаһан малаа үдэр бүри адуулхадаа, бэлшээриеэ хододоо һэлгүүлдэг, дабһа болон уһаар таһалдуулхагүйе оролдодог гэшш. Энэ хугасаа соо нэгэшье мал гарза хоролтогүйгөөр харууһалхын тула ехэхэн харууһан хэрэгтэй. Шоно, баабгайһаа эхилээд, үхэр мал хүдаха ан арьяатан барагдаха һэн гү даа. Үшөө хадын хабсагайһаа унаха, шабар шабхада орохо ушарнуудшье али олон дайралдаха. Эдэ бүгэдэһөө аршалха, гэмтэһэн, үбшэлһэн малаа эмшэлхэ талаар түрүүшын туһаламжа үзүүлхэ гээшэ малшадай нэн түрүүлын уялга болоно.

Андрей Коняков Мунко Бадмаев хоёр 143 бүруу Үргэдэйдэ харууһална. Сырен Бадмаев, С-Д. Пидуев, Владимир Хусаев гэгшэд 229 хашараг холын бэлшээридэ түүжа гаранхай. Дарма Петухов, Пурбо Майдарханов, Виктор Тулаев 265 гунжа харууһална. Ажахын үнинэй адуушан Б-С. Ангаскиевэй хүтэлбэри доро Очир Дуринов, Жимжит Майдарханов, Сергей Данцаранов гэгшэд 150-яад адуу нютагһаа 200 гаран модоной газарта харууһалжа байна. Эдэ малшаднай арбан нэгэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлахын хойноһоо нилээд оролдолго гаргана.

Тэдэнэрэй дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэй. Малшадай ажалайнь дүнгүүд намаар согсологдохо юм. Абаһан уялгаяа дүүргэжэ шадаһан мал адуулагшад моральна болон материальна талаар үрмашуулагдехаар хараалагдана. 100 хоногой туршадэ нэгэшье мал гарзалуулангүй, даалгагдаһан малайнгаа шэгнүүрые сүүдхэдэ 900 граммаар нэмээһэн малшад колхозой правленинь, парткомой зүгһее Хүндэлэлэй грамотаар, 200 түхэриг мүнгэн шангаар, түлөөһэгүй путёвкоор шагнагдаха байна.

Адуушад энэ хугасаа соо 100 гүүн бүриһөө дунда зэргээр 95 унага абаад, тэдэнээ һайса харууһалбал, 300 түхэриг мүнгэн шангаар бэлүүлхэгүй путёвкоор шагнагдаха жэшээтэй.

Холын бэлшээридэ гараһан малшад абаһан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ, СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойе ажалай бэлэгээр угтахаар зэһэнхэй.

Б. БИРБАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ХАЙШАНУУД ТАРШАГАНАХАШЬ...

Зэдын районой хүдөө ажахын гол һалбари болодог хонин ажалда тон харюусалгатай хаһа—нооһо хайшалха хүдэлмэри ойртожо байна. Сагаан алтаяа һайн шанартайгаар хуряажа абахын тула хонидой нооһые эгээн богони болзорто эмхитэйгээр үнгэргэхэ ёһотой. Энээнһээ байгша оной нооһо хүдалдаха түсэбэй дүүргэлтэ дулдыдаха бшуу.

Мүнөө жэл районой колхоз, совхозуудта 1185 электромашинка хүдэлгэдэхөөр хараалагдана. Нигэжэ машинка бүхэнөөр 240 хониной нооһон хайшалагдаха юм. Байгша ондо районоороо бүхыдөө 276,6 мянган хониной нооһон абтажа, толгой бүриһөөнь дунда зэргээр 3,3 килограмм нооһон хайшалагдаха гэхэ гү, али хамта дээрээ 9141 центнер сагаан алтан суглуулагдаха түсэбтэй.

Нёдондо район нооһо гүрэндэ тушааха түсэбөө оройдоол 97 процент дүүргэһэн байна. XX партсъездын нэрэмжэтэ, «Коммунизм», «60 лет Октября», «Мир» колхозууд, Бооцын, Оёорой, Торнин, Алцагай совхозууд энэ хүдэлмэрээ хаһа сагтань һайн шанартайгаар эмхидхэжэ шадаһанай ашаар гүрэндэ нооһо тушааха түсэбтэ даабаряа нэрэтэй солотойгоор дүүргэһэн байна. Харин зарим ажахынуудта (Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз, Борьёогой, «Октябрьский», «Заречный» совхозууд) хонид олоор гарзалхын хажуугаар машинкануул үсөө дэжэ, хонидой нооһо хайшалха хүдэлмэрээ уняагүүлһандаа урдахи зорилгоёо бэелүүлжэ шадаагүй.

Бүхы эдэ бүгэдые хараадаа абаһан, арбан нэгэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ хониной нооһо гээлгэ, хороготогүйгөөр, шанар һайтайгаар абахын тула энэ харюусалгатай хаһадаа эртүүр бэлдэжэ дүүргэхэ ёһотой гэжэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй һаяхан батаһан тогтоол догор хэлэгдэнэ. Тиимэһээ районой ажахынууд сагаан алтаяа суглуулжа абаха 1982 оной түсэбэй хэды бэрхэгээ байгаашье һаань, хонидой нооһо хайшалха хүдэлмэрээ эмхитэйгээр үнгэргэхын тула түгэс һайнаар бэлдэбэл, урдахи зорилгоёо дүүргэхэ дүүрэн арга боломжотой.

Мүнөө зэдыхид хони, хурьгадай нооһо хайшалалые ажалай 8—10 үдэрэй туршада дүүргэхэ машина, техникээр гүйсэд хангагданхай. Эдэ техникээ эрхим шанартайгаар заһабарилжа тодхобол, хайшашадай ажалай бүтээсэ, хүдэлмэриин шанар дээшэлхэ жэшээтэй.

Энэ һарын эхээр XX партсъездын нэрэмжэтэ, «60 лет Октября», «Мир» колхозуудта, Борьёогой совхоздо энэ харюусалгатай хаһадаа хэр зэргэ бэлдэжэ байһаарнь һонирхоо һэмди. Хонидойнгоо нооһые хараалһан түсэбэй ёһоор абахын тула машина, техникээ һайнаар заһабарилһанһаа, хайшашадай мэргэжэл шадабариһаа. хонидоо, нооһо хайшалдаг пунктнуудаа, лабораторинуудаа бэлдэһэнһээ дулдыдадаг.

— Манай колхоз байгша ондо 24 мянган хониной нооһо хайшалаад, 734 центнер сагаан алта хуряажа, бэлдэхэлэй пунктда тушаахаар хараална. Нооһо хайшалдаг 3 пунктда 140 электромашинка хүдэлгэдэхэ юм. Түбэй пунктда 80. нүгөө хоёр отделенидэ 30-30 машинка тодхогдохоор хараалагдана. 2—3 хоноод пунктнуудаа заһабарилжа дүүргэхэмнай. Тэндэ ажахын дархашуулай бригаданууд хүдэлнэ, — гэжэ «Мир» колхозой ахамад инженер В. Ч. Дамчсев бидэндэ хөөрэбэ.

Мүнөө болотор районой ажахынуудта энэ хүдэлмэрини ханталтагүйгөөр ябуулагдаһан, пункт, лабораториболон техникэ, машинаяа заһабарилаагүй байһандань ехэл халагламаар байгаа һэн.

«60 лет Октября» колхозой ахамад инженер нүхэр С. Б. Жигжитовһээ хонидой нооһо саг соонь һайн шанартайгаар хуряахын тула юун хэрэгтэйбө гэжэ асуухадамнай:

— Пунктымнай агрегадта 900 шүдэн, 700 хутага, кабельно хэрэгтэй,—гээд гараа дэлгэн һуугаа һэн.

Ажахын мэргэжэлтэдэй нимээр хандажа байхадань бэшэ хэнһээ һураха байгаа гээшэб? Бэшэ ажахынуудта тон адли байдал үзэгдэбэ. Эндэһээ район дотор мүнөө энэ харюусалгатай хаһадаа бирагүйгөөр бэлдэжэ байча гэжэ тэмдэглэхээр.

Хонидой нооһо абаха хаһын урда тээнь ажахынуудай хайшалалгын пунктнуудаар ябажа, хэр бэлдэһэньнь шалгаха, туһалхаар газарташ заабари заншал үгэхэ, бүхы агрегадуудые һайнаар хүдэлгэхэ хэмжэнүүдые абаха саг хүрэжэ ерээ гажэ тэдэнэртэ һанүүлхаар болоо.

Энэ дутагдлнуудаа түргэн болзорто үсадхажа, арбан нэгэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ хонидойнгоо нооһо эрхим шанартайгаар суглуулжа, түрэндэ худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ районой хонишод, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө хубита оруулха байха гажэ батаар найдагдана.

Д. ДОНДОКОВ,
манай тусхай корр.

ТАСС

ШЭНЭ ҺОНИН

Л. И. БРЕЖНЕВ
Г. ФИЛИПОВТЭЙ УУЛЗАБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Г. Филиповтэй июниин 22-то Кремль соо уулзаба.

Совет-болгар харилсаанай олохон асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн хөөрэлдөөндэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Н. А. Тихонов хабаадалсаһан байгаа.

Советскэ Союз болон Болгариин бэелүүлхэ хамтын хэрэгүүд ехэ, хүсэ шадалаа элсүүлхын тула үргэн шэнэ харгы замууд ходо ходо нээгдэдэг байна гэжэ тэмдэглэгдээ. Совет-болгар хани барисаан улам баян үрэ дүнгүүдые үгэнэ.

Уласхоорондын оршом соо СССР болон НРБ нягта харилсаа холбоо тогтоонхой. Эб найрамдалые сахин хамгаалха, бэхижүүлхэ гээшэ тэдэнэй гадаадын политическэ залан сэхэ хүсэлэл оролдолгонуудай гол зорилго болоно. Дэлхэйн арадууд энээнние һайн мэдэдэг, сэгнэдэг юм.

Уулзалга хани барисаанай, үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэржэ, ниитэ нэгэн һанал бодолтой байһыень элирхэйлэн баталба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша А. И. Блатов, НРБ-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Д. Жулев уулзалгада хабаадалсаһан байна.

* * *

Энэ үдэр нүхэр Г. Филипов Г. Димитровэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй медаль нүхэр Л. И. Брежневтэ барюулба. Энэ шагналайнь түлөө Л. И. Брежнев үнэн зүрхэнһөө баяр баясхалан хүргөө. (ТАСС).

СССР—ФРАНЦИ: НИИДЭЛГЫН УРДА ТЭЭ

БАЙКОНУР. КОСМОДРОМ. (ТАСС). Июниин 24-дэ ниидхүүлэгдэхэ ёһотой советфранцуз экипаж июниин 22-ой эртэ үглөөгүүр ниидэн гараха газар тээшэ ошобо. Космодромой туршагшадтай хамта Байконурта ерэһэн француз журналистнууд тэдэнние үдэшэһэн байгаа.

Замбуулинай дайдые амгалан тайбан байдалда шэнжэлхэ гэһэн уласхоорондын шэнэ экспедициин бэлдэхэлэй хүдэлмэри дүүрэжэ байна гэжэ, Космонавтнуудые бэлдэдэг түбэй начальнигай орлогшо А. Леонов мэдээсэбэ. Хоёр экипаж ниидэлгын урда тээ онгосые шалгаһан байна. Мэргэжэлтэд бүхы юумэ хараада ababa. Космонавтнуудай али бүхы ажаглалтануудые анхаралдаа абажа бэелүүлһэн байха юм. Тэдээнтэй хахасахадаа, Жан-Лу Кретьен ородоор иигэжэ хэлэбэ: Бидэ таанадай алтан гарнуудые, хани халуун зүрхэ сэдьхэлые мартахагүйбди!

Совет-француз хоёр экипаж ниидэлгын урда тээхи һүүлшын үдэрнүүдые «Космонавт» гэжэ гостиница соо үнгэргэнэ. Экипажнуудай командирнууд В. Джанибеков, Л. Кизим сүлөө час бүхэнөө ажалдаа хэрэглэнэ. Бортинженернүүд А. Иванченков болон Б. Соловьев, космонавтнууд-шэнжэлэгшэд Жан-Лу Кретьен, Патрик Бодри гэгшэд бүхы сагаа француз эрдэмтэдтэй, мэргэжэлтэдтэй үнгэргэнэ.

Москватай, Парижтай, Звездный хототой космодромые холбоһон телефонууд таһалгаргүй ханхинана. «Салют-7» гэжэ станциин ээзэд А. Березовой болон В. Лебедевһээ абтаһан һүүлшын мэдээсэлнүүдые Ниидэлгэ залан хүтэлхэ түб дамжуулна. Июниин 76-най һүни станци дээрэ баярай оршон байдалда хамтаараа эдеэлхэ меню табигдаа.

Космонавтнуудые бэлдэдэг түбэй мэргэжэлтэд экипажнуудта халуун амаршалга хүргэнэ. Француз телефонист басагад Кретьен болон Бодри гэгшэдэй бүлэнэртэй космодромые холбоно.

—Бидэ тон баяртайбди, аба, зүрхэ сэдьхэлээ ехээр хүдэлнэбди, — гэжэ 8-тай Франсуа Кретьен хэлэнэ.

— Би баярлаһандаа мүн лэ сэдьхэлээ хүдэлнэб, — гэжэ Жан-Лу хүбүүндээ харюусаба.

Һүүлшын бэлэдхэлнүүд

НИИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮТЭЛХЭ ТҮБ (ТАСС). Анатолий Березовой болон Валентин Лебедев 40 гаран хоног соо замбуулинай дайдаар ниидэжэ ябана. Совет-француз экипажай бэелүүлхэ шэнжэлгэнүүдтэ космонавтнууд бэлдэхэлээ дүүргэбэ.

Июниин 22-то космонавтнууд хамтаараа хүдэлхэ байраяа бэлдэһэн, зарим агрегадуудай, түхеэрэлгэнүүдэй хүдэлмэриие шалгаһан байна.

Июниин 23-да Анатолий Березовой, Валентин Лебедев медицинскэ шалгалта гараба.

«Салют-7» — «Союз Т-5» гэжэ замбуулинай эрдэм-шэнжэлгын комплекс һайнаар ниидэнэ.

Космонавтнуудай бэенүүд һайн.

КПСС-эй УЛААН-УДЫН ГОРКОМОЙ ПЛЕНУМ

Үсэгэлдэр КПСС-эй Улаан-Удын городской комитедэй долоодохи пленум боложо үнгэрөө. Тус пленум дээрэ партиин горкомой нэгэдэхи секретарь **А. М. Беляков** КПСС-эй (1982 оной) Пленумэй болон партиин областной комитедэй VII пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар городской партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай элидхэл хэһэн байна.

Пленумэй үзэмжэдэ табигдаһан асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ КПСС-эй Октябрьска райкомой нэгэдэхи секретарь **И. А. Антакшинова**, арадай депутадуудай Железнодорожно райсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **К. И. Бахрунов**, локомотив-вагон заһабарилгын заводой начальник **В. Б. Саржан**, нарин сэмбын комбинадай комсомолжуугаар машинкануул үсөө дэжэ, хонидой нооһо хайшалха хүдэлмэрээ уняагүүлһандаа урдахи зорилгоёо бэелүүлжэ шадаагүй.

Бүхы эдэ бүгэдые хараадаа абаһан, арбан нэгэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ хониной нооһо хайшалагдаха юм. Байгша ондо районоороо бүхыдөө 276,6 мянган хониной нооһон абтажа, толгой бүриһөөнь дунда зэргээр 3,3 килограмм нооһон хайшалагдаха гэхэ гү, али хамта дээрээ 9141 центнер сагаан алтан суглуулагдаха түсэбтэй.

Нёдондо район нооһо гүрэндэ тушааха түсэбөө оройдоол 97 процент дүүргэһэн байна. XX партсъездын нэрэмжэтэ, «Коммунизм», «60 лет Октября», «Мир» колхозууд, Бооцын, Оёорой, Торнин, Алцагай совхозууд энэ хүдэлмэрээ хаһа сагтань һайн шанартайгаар эмхидхэжэ шадаһанай ашаар гүрэндэ нооһо тушааха түсэбтэ даабаряа нэрэтэй солотойгоор дүүргэһэн байна. Харин зарим ажахынуудта (Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз, Борьёогой, «Октябрьский», «Заречный» совхозууд) хонид олоор гарзалхын хаж

КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

«САГААН АЛТАЯА» СЭБЭРЭЭР АБАЯ

КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй баталан абаһан СССР-эй Эдеэ хоолой программа дотор, мүн бусад документнүүд соо эдеэ хоолой продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилхэ, агропромышленна комплексые, тэрэ тоодо худөө ажахын бүхы һалбаринуудые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ тон ехэ анхарал хандуулагдана.

Илангаяа «Мал ажал — онсо шухала һалбарь» гэжэ партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүд соо соносхогдоод байхада, республикынгаа гол һалбари болохо хонин ажалые бүри түргэнөөр хүгжөөхэ, хүнгэн промышленностыда шухала эд — нооһо элбэгээр үгэхэ, энэ продукциин шанарые улам һайжаруулхын тула бүхы хэмжээ абаха болонобди.

Мүнөө нигтэй колхоз, совхозуудта хонидой нооһо хайшалха тон харюусалгатай хүдэлмэрын эхилхэнь. Энэнтэ бүхы талаһаань һайнаар бэлдэжэ, эмхитэйгээр үнгэргэхэ, «сагаан алтаяа» заахашье гээлтэ хороллогүйгөөр, эрхим шанартайгаар хайшалжа абаха гээшэ мүнөөдэрэй эгээл шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Имагтал энэ кампанида һайнаар бэлдэһэнэй ашаар нёдондо олохон ажахынууд хонидой нооһо хайшалалгые эмхитэйгээр үнгэргөө һэн. Колхоз, совхозууд хайшалгын пунктнуудые эртээнһээ бэлдэжэ, тэндэ худэлхэ хүнүүдые хүсэд бүридхэһэн, илангаяа хайшашадые 3—5 үдэрэй курсада һургажа, тэдэнэй ажалай түлөөһэ, социалис мүрысөөнэй гуримые бодомжотойгоор эмхидхэһэнэй ашаар энэ худэлмэрине һайнаар үнгэргэжэ шадаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Зэдын, Сэлэнгын, Бэшүүрэй, Хоринн, Улаан-Удын районуудай зарим ажахынуудта хонидой нооһо түргэнөөр хайшалдаг онол арга шудалһан түргүшүүл олон болонхой. Гол түлөб залуу механизаторнууд Д-С. Эрдынеев (Тельманэй нэрэмжэтэ совхоз), И. Цыренгармаев (Ивалгын ОПХ), В. Урулева (Бэшүүрэй совхоз), М. Сосоров (Борьёгой совхоз) болоң бусад сезон соо 800—1000 хониной нооһо абадаг.

Үнгэрһэн жэлдэ бүхы 189 хайшалгын пунктнуудта 7100 онъһон хайша худэлгэгдөө гэжэ гү, али хайша бүхэндэ 217 хонид хүртэһэн байна. Республика дотор бүхыдөө 51.587 центнер, тэрэ тоодо 395,5 центнер хурьганай нооһон абтажа, түсэб үлүүлэн дүрэжэ. нооһоной нарин утаһыень зүбөөр тодорхойлхо, сэгнэхэ гээшэ гүрэндэ эрхим шанартай нооһо худалдаха, энээнһээ ашаг олзо схээр оруулха хэрэг нилээд дулдыдаха байна. Тиимэһээ лабораториндые һайнаар түхеэрхэ, мүн хайшалагшадаар гол түлөб механизатөрнүудые, дүршэлтэй хүнүүдые табиха, пунктнуудай начальникүүдаар эмхидхэхы шадабаритай хүнүүдые томилхо шухала.

Хонидой нооһо эгээл таатай сагтань, тэрэнэйнь һайса хөөрэжэ эхилхэдэ хайшалха гээшэ баһал ехэ удха шанартай. Гэбэшье, илангаяа Баргажанай, Хурамхаанай районуудай ажахынууд энэ худэлмэрине яажашье һаань түргэн дүүргэхэмнай гээд, хайшалагаяа дан эртэ эхилдэг. Энээнһээнь боложо, нооһоной шанар муудана, дутуу хайшалагдана, сэбэр утаһанайнь гараса бага болоно. Тэндэхи олохон ажахынууд нооһоёо бууруулгаар илгажа багсалдаг.

Хониной нооһоной нарин утаһаниинь утал байхадаа һайн шанартай, бүхэ бүд болодог шуу. Хүсэд ургаагүй, ёһоор хөөрөөгүй нооһые, дээгүүр хиргажархихада, продукциин шанарынь эрид доошолно гээшэ. Тэрэл Хурамхаанай районой дүнлэнхи олон ажахынуудта меринос болон нэгэдэхи классай нооһон тон бага абтана. Энэмнай яахадаа иимэ болоноб гэжэ тэндэхи колхоз, совхозой хүтэлбэрилгэшэд, мэргэжэлтэдэй бодомжолжо үзэхэ, зүб тобшолол хэхэ сагынь ерээ.

Республикын зононуудта бии байһан хонидой үүлтэр болон класcыень абажа харабал, бүхы дээрээ меринос нооһон мүнөөнэйхи һе һураггүй ехэ хайшалагдаха зэргэтэй. Үнэндөө Захааминай, Түнхэнэй районуудта тэрэнь 10—14 процентһээ дээшэ гаранагүй. Мухар-Шэбэрэй районой «Авангард», «Эрдэм» совхозуудта, Зэдын районой «Мир» колхоздо тэрэнь бүрнишье бага болодог.

Тушаагдадаг продукцин шанарые зүбөөр тодорхойлжо, сэгнэжэ абадаг болохо, эндэ бии байһан дутагдалнуудые усадхаха тушаа бэлэдхэлэй организацинууд, промышленна предприяти, Бүркоопсоюз, мүн ажахынуудай мэргэжэлтэд бодожо үзэхэ, яаралтай хэмжээ абаха зэргэтэй гэжэ һанагдана.

Энэ жэлһээ эхилжэ, үүлтэртэ хонидые үсхэбэрилдэг 63 томо ажахы нооһоёо Улаан-Удын нарин жэ, нооһоной нарин утаһыень зүбөөр тодорхойлхо, сэгнэхэ гээшэ гүрэндэ эрхим шанартай нооһо худалдаха, энээнһээ ашаг олзо схээр оруулха хэрэг нилээд дулдыдаха байна. Тиимэһээ лабораториндые һайнаар түхеэрхэ, мүн хайшалагшадаар гол түлөб механизатөрнүудые, дүршэлтэй хүнүүдые табиха, пунктнуудай начальникүүдаар эмхидхэхы шадабаритай хүнүүдые томилхо шухала.

Хонидой нооһо эгээл таатай сагтань, тэрэнэйнь һайса хөөрэжэ эхилхэдэ хайшалха гээшэ баһал ехэ удха шанартай. Гэбэшье, илангаяа Баргажанай, Хурамхаанай районуудай ажахынууд энэ худэлмэрине яажашье һаань түргэн дүүргэхэмнай гээд, хайшалагаяа дан эртэ эхилдэг. Энээнһээнь боложо, нооһоной шанар муудана, дутуу хайшалагдана, сэбэр утаһанайнь гараса бага болоно. Тэндэхи олохон ажахынууд нооһоёо бууруулгаар илгажа багсалдаг.

Хониной нооһоной нарин утаһаниинь утал байхадаа һайн шанартай, бүхэ бүд болодог шуу. Хүсэд ургаагүй, ёһоор хөөрөөгүй нооһые, дээгүүр хиргажархихада, продукциин шанарынь эрид доошолно гээшэ. Тэрэл Хурамхаанай районой дүнлэнхи олон ажахынуудта меринос болон нэгэдэхи классай нооһон тон бага абтана. Энэмнай яахадаа иимэ болоноб гэжэ тэндэхи колхоз, совхозой хүтэлбэрилгэшэд, мэргэжэлтэдэй бодомжолжо үзэхэ, зүб тобшолол хэхэ сагынь ерээ.

Республикын зононуудта бии байһан хонидой үүлтэр болон класcыень абажа харабал, бүхы дээрээ меринос нооһон мүнөөнэйхи һе һураггүй ехэ хайшалагдаха зэргэтэй. Үнэндөө Захааминай, Түнхэнэй районуудта тэрэнь 10—14 процентһээ дээшэ гаранагүй. Мухар-Шэбэрэй районой «Авангард», «Эрдэм» совхозуудта, Зэдын районой «Мир» колхоздо тэрэнь бүрнишье бага болодог.

Тушаагдадаг продукцин шанарые зүбөөр тодорхойлжо, сэгнэжэ абадаг болохо, эндэ бии байһан дутагдалнуудые усадхаха тушаа бэлэдхэлэй организацинууд, промышленна предприяти, Бүркоопсоюз, мүн ажахынуудай мэргэжэлтэд бодожо үзэхэ, яаралтай хэмжээ абаха зэргэтэй гэжэ һанагдана.

Энэ жэлһээ эхилжэ, үүлтэртэ хонидые үсхэбэрилдэг 63 томо ажахы нооһоёо Улаан-Удын нарин жэ, нооһоной нарин утаһыень зүбөөр тодорхойлхо, сэгнэхэ гээшэ гүрэндэ эрхим шанартай нооһо худалдаха, энээнһээнь ашаг олзо схээр оруулха хэрэг нилээд дулдыдаха байна. Тиимэһээ лабораториндые һайнаар түхеэрхэ, мүн хайшалагшадаар гол түлөб механизатөрнүудые, дүршэлтэй хүнүүдые табиха, пунктнуудай начальникүүдаар эмхидхэхы шадабаритай хүнүүдые томилхо шухала.

Хонидой нооһо эгээл таатай сагтань, тэрэнэйнь һайса хөөрэжэ эхилхэдэ хайшалха гээшэ баһал ехэ удха шанартай. Гэбэшье, илангаяа Баргажанай, Хурамхаанай районуудай ажахынууд энэ худэлмэрине яажашье һаань түргэн дүүргэхэмнай гээд, хайшалагаяа дан эртэ эхилдэг. Энээнһээнь боложо, нооһоной шанар муудана, дутуу хайшалагдана, сэбэр утаһанайнь гараса бага болоно. Тэндэхи олохон ажахынууд нооһоёо бууруулгаар илгажа багсалдаг.

Хониной нооһоной нарин утаһаниинь утал байхадаа һайн шанартай, бүхэ бүд болодог шуу. Хүсэд ургаагүй, ёһоор хөөрөөгүй нооһые, дээгүүр хиргажархихада, продукциин шанарынь эрид доошолно гээшэ. Тэрэл Хурамхаанай районой дүнлэнхи олон ажахынуудта меринос болон нэгэдэхи классай нооһон тон бага абтана. Энэмнай яахадаа иимэ болоноб гэжэ тэндэхи колхоз, совхозой хүтэлбэрилгэшэд, мэргэжэлтэдэй бодомжолжо үзэхэ, зүб тобшолол хэхэ сагынь ерээ.

Республикын зононуудта бии байһан хонидой үүлтэр болон класcыень абажа харабал, бүхы дээрээ меринос нооһон мүнөөнэйхи һе һураггүй ехэ хайшалагдаха зэргэтэй. Үнэндөө Захааминай, Түнхэнэй районуудта тэрэнь 10—14 процентһээ дээшэ гаранагүй. Мухар-Шэбэрэй районой «Авангард», «Эрдэм» совхозуудта, Зэдын районой «Мир» колхоздо тэрэнь бүрнишье бага болодог.

Тушаагдадаг продукцин шанарые зүбөөр тодорхойлжо, сэгнэжэ абадаг болохо, эндэ бии байһан дутагдалнуудые усадхаха тушаа бэлэдхэлэй организацинууд, промышленна предприяти, Бүркоопсоюз, мүн ажахынуудай мэргэжэлтэд бодожо үзэхэ, яаралтай хэмжээ абаха зэргэтэй гэжэ һанагдана.

Энэ жэлһээ эхилжэ, үүлтэртэ хонидые үсхэбэрилдэг 63 томо ажахы нооһоёо Улаан-Удын нарин жэ, нооһоной нарин утаһыень зүбөөр тодорхойлхо, сэгнэхэ гээшэ гүрэндэ эрхим шанартай нооһо худалдаха, энээнһээнь ашаг олзо схээр оруулха хэрэг нилээд дулдыдаха байна. Тиимэһээ лабораториндые һайнаар түхеэрхэ, мүн хайшалагшадаар гол түлөб механизатөрнүудые, дүршэлтэй хүнүүдые табиха, пунктнуудай начальникүүдаар эмхидхэхы шадабаритай хүнүүдые томилхо шухала.

Хонидой нооһо эгээл таатай сагтань, тэрэнэйнь һайса хөөрэжэ эхилхэдэ хайшалха гээшэ баһал ехэ удха шанартай. Гэбэшье, илангаяа Баргажанай, Хурамхаанай районуудай ажахынууд энэ худэлмэрине яажашье һаань түргэн дүүргэхэмнай гээд, хайшалагаяа дан эртэ эхилдэг. Энээнһээнь боложо, нооһоной шанар муудана, дутуу хайшалагдана, сэбэр утаһанайнь гараса бага болоно. Тэндэхи олохон ажахынууд нооһоёо бууруулгаар илгажа багсалдаг.

Хониной нооһоной нарин утаһаниинь утал байхадаа һайн шанартай, бүхэ бүд болодог шуу. Хүсэд ургаагүй, ёһоор хөөрөөгүй нооһые, дээгүүр хиргажархихада, продукциин шанарынь эрид доошолно гээшэ. Тэрэл Хурамхаанай районой дүнлэнхи олон ажахынуудта меринос болон нэгэдэхи классай нооһон тон бага абтана. Энэмнай яахадаа иимэ болоноб гэжэ тэндэхи колхоз, совхозой хүтэлбэрилгэшэд, мэргэжэлтэдэй бодомжолжо үзэхэ, зүб тобшолол хэхэ сагынь ерээ.

Республикын зононуудта бии байһан хонидой үүлтэр болон класcыень абажа харабал, бүхы дээрээ меринос нооһон мүнөөнэйхи һе һураггүй ехэ хайшалагдаха зэргэтэй. Үнэндөө Захааминай, Түнхэнэй районуудта тэрэнь 10—14 процентһээ дээшэ гаранагүй. Мухар-Шэбэрэй районой «Авангард», «Эрдэм» совхозуудта, Зэдын районой «Мир» колхоздо тэрэнь бүрнишье бага болодог.

Тушаагдадаг продукцин шанарые зүбөөр тодорхойлжо, сэгнэжэ абадаг болохо, эндэ бии байһан дутагдалнуудые усадхаха тушаа бэлэдхэлэй организацинууд, промышленна предприяти, Бүркоопсоюз, мүн ажахынуудай мэргэжэлтэд бодожо үзэхэ, яаралтай хэмжээ абаха зэргэтэй гэжэ һанагдана.

Энэ жэлһээ эхилжэ, үүлтэртэ хонидые үсхэбэрилдэг 63 томо ажахы нооһоёо Улаан-Удын нарин

ТҮРҮҮШҮҮЛ ЭЛИРҮҮЛЭГДЭБЭ

КПСС-эй обком, республикын Министрнүүдэй Совет, облпрофсовет болон ВЛКСМ-эй обком республикын барилгын организацинуудай комсомолшууд болон залуушуулай, комсомол-залуушуулай коллективүүдэй дунда 1981 ондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн хаража үзөөд, «Бурятцелинстрой» трестын Мухар-Шэбэрэй онъһоруулагдамал нүүдэл 1232-дохи колоннын комсомол-залуушуулай шулуушадай коллективые (бригадирынь П. Г. Красинский, групкомсоргнь А. С. Бельский) илаһанда тоолобо.

Тиихэдэ комсомол-залуушуулай бригаданүүдай дундаһаа «Жилгражданстрой» трестын барилга-хабсаралгын дүрбэдэхи управленинн модошо дархашуулай бригада илажа гараа.

Тэрэшэлэн «Спецстроймеханизация» трестын экскаваторай машинист Владимир Медведев, «Востокэнергомонтаж» трестын Гусиноозерскын участогай электро-гагнууршан Юрий Опишняк гэгшэд амжалтата ажалайнгаа түлөө урмашуулагдаа.

АЭРОПОРТЫНХИД АМЖАЛТАТАЙ

Буряад ороной зүүн хойтохи заха холын хизаарта Муя гэжэ багахан тосхоң бии юм. Эндэ СССР-эй үнгэтэ металлургиин һалбарида ажалладаг хүдэлмэришэд ажаһуудаг. Магазинуудыньшье «Үнгэтэ металлургиин министерствын ОРС-ын» гаршагтайнууд.

Эндэхи аэропортынхид, олонхинь вертолетчигууд, баһал Муяын голой, Шэтын геологуудые, метеорологуудые хангадаг байха юм. Дошхон шэрүүн Витим мүрэнэй зүүн эрьедэхи үндэр добүүн дээрэ Неляты тосхон харагдаха юм.

Аэропортын, мүн агрометеогидрологическа станциин хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлые нэрэтэй солотойгоор үгтаха гэһэн үндэр социалис уялганнуудые абаад, эршэмтэйгээр мүрысөн ажаллажа байнхай.

Ниидэлгын аюулгүйе хангаха, СССР-эй 60 жэлэй ойн гүйсэтэр гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтэ туйлаха, авиаметеорологическа мэдээнүүдые саг болзортонь үгэжэ байха, коммунис ажалай коллектив гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө тэмсэн ажаллаха. 3,7 тонно хүрэтэр түлишэ болоң түрхилгын материалнуудые алмаха, 2 хүнэй мэргэжэлэйнь шадабари II класс хүрэтэр дээшэлүүлхэ, 150 түхэригэй ашаг үрэтэй уралан нарижуулгын дурадхалнуудые нэбтэрүүлхэ, эрхим һайн жэшээтэ гурим журамай түлөө тэмсэхэ, олонинтын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадаха гээд социалис уялга доторнь бэшээтэй. Тус социалис уялганүүдаа үзөөр зураага, тусхай стенд болгон, газаа үлгэнхэй. Тиигээд Муяын аэропортынхид Яруунын районой Романовкын аэропортынхидые мүрысөөндө уринхай юм.

Тэрэ үдэр халаандаа байһан аэропортын диспетчер Сергей Фроловһоо, вертолётчигууд, летчигууд ниидэхэ, мүн бууха түхэй зүбшөөл эрижэ, радиогоор хандана. Мүн Муяын голдохи метеорологическа станцинууд хоёр час болоод лэ, сагай уларил тухай мэдээнүүдые дамжуулна.

Урда Муяын һабаанай Шаманка гэжэ үндэрэй орой дээгүүр саһа бордоһон тоо-һороод, тэрэ үдэр Багдарин ниидэлгэ хаагдаа гээд соносхогдобо. Нигэжэ пассажирнуудай аюулгүй хамгаалагдана бшуу. Үглөөдэрынь үдэ болотор ниидэлгэ хорюултай байһанаа, үдэрэй тэнгһээ хойшо уларил сэлмэжэ, вертолётнуудай, самолётнуудай ниидэлгэ зүбшөөгдөө һэн. Нигэжэл аэропортынхид хүдэлмэридөө нарин нягтаар, харюусалгатайгаар хандажа, ниидэлгын аюулгүйе найдамтайгаар хангадаг байна бшуу. Газарта амаланшье һаа, агаарта аюулгай, шанга һалхин боложо байха. Үгышье гэбэл, газарта самолётой бууха аргагүй шанга һалхин үлеэхэ.

Муяын аэропортынхид социалис уялгаяа нягтаар дүүргэжэ, сагай уларилай мэдээе хаһа сагтань дамжуулна бшуу.

Нэгэдэхи кварталай дүнгөөр аэропортынхид пассажирнуудые зөөхэ түсэбэе 101,5 процент, олзо оруулха даабаряа 109,2 процент, почто шэрэхэ түсэбөө 114,2 процент дүүргэ.

Начальник А. И. Кокорин түрүүтэй диспетчернүүд, радистнууд бусад хангалгын техническэ хүдэлмэрилэгшэд аэропортынгоо коллективэй абаһан социалис уялганүүдые дүүргэхээр эрмэлзэн ажаллана.

Ж. БАДМАЕВ,
журналист.

Манай штатнабэшэ корреспондент Доржо Самбуевай бүүлгаһан фото-зураг дээрэ (зүүн гарһаа) Госкомсельхозтехникын Хэжэнгын районно отделенин түрүү механизатор Дашинима Жамбалов, Баатар Базаров, эрхим шоферүүдай нэгэн болохо, агитатор Владимир Михайлович Зверьков, токарь Николай Кривоносов, шофер, коммунис ажалай ударник Эрдэм Шатанов гэгшэдэй КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй материалнуудтай танилсажа байхыень харинат.

— Үнгэрһэн жэлдэ манай отделени муу бэшээр ажаллажа гараа юм. Манай заһабарилгын мастерскойншье коллектив һайн үрэ дүнгүүдые туйлаа,—гээд үнинэй токарь Николай Васильевич Кривоносов мэдүүлбэ.

Тэрэнэй ажалладаг коллективэй гэшүүд 167,3 мянган түхэригэй худэлмэри бүтээгээ. Мастерскойнь һүүлэй үеын онъһон техниксээр ханагданхай. Үнгэрһэн жэлдэ элдэб түхэлэй 58 трактор, 65 комбайн, 27 автомашина, 27 двигательнүүдые заһабарилһан байна.

Н. В. Кривоносовтой суггаа 8 хүн худэлдэг. Багахан энэ коллектив һара бүри түсэбэе даабаряа үлүүлэн дүүргэдэг. Түрүүшүүлэй тоодо залуу электро-гагнууршад Б. Цыденов, слесарь Б. Базаров, автомашинануудай двигатель заһабарилдаг слесарь Ц. Ердонов, тракторнуудай двигатель заһабарилдаг Д. Цыренов болон бусад оронод.

— Баатар Рампилович Базаров одоол алтан гартай хүн даа. Хамаг юумэ бултыень хэжэ шадаха,—гэжэ райгүйсэдкомой худөө ажахын управленинн ахамад инженер Ким Шоёнович Шоёнов хөөрэнэ. — Заһабарилгын мастерскойн худэлмэрилэгшэд худэлмэридөө ехэл нарин нягтаар ханда-даг зон. Бүтээһэн худэлмэрынь ходол эрхим сэгнэлтэдэ хүртэдэг байха юм. Түрүүшүүлэй нэгэн токарь Н. В. Кривоносов түхэй онсо тэмдэглэн хэлэмээр ха гээд һанагдана.

Николай Васильевич бэрхэ токарь юм. Тэрэнэй бүтээһэн деталь гологдоо гэжэ байгаагүй. Тэрэ олон жэлдэ худэлжэ олоһон дүй дүршэлөө залуушуулда дамжуулые оролдожо ябадаг. Тиимэһээ тэрэ бэрхэ һурган хүмүүжүүлэгшэ гэжэ алдаршанхай. Мүнөө тэрэ энэ цехтэ худэлхээ ерэһэн ВЛКСМ-эй гэшүүн Михаил Ларионовые мэргэжэлдээ һүргажа байнхай. Тиихэдэ Кривоносов бэрхэ агитатор юм.

— Мүнөө манай заһабарилгын мастерскойн коллектив КПСС-эй ЦК-гай майн Пленумэй материалнуудтай анхаралтайгаар танилсажа, Эдеэ хоолой холын хараатай программые бэелүүлэх хэрэгтэ хубитаяа оруулжа, саашадаа бүри бүтээсэ ехэтэйгээр худэлхэ талаар хэмжээнүүдые харааладаг, бэелүүлжэ эхилбэ, — гээд Кривоносов манда мэдүүлээ һэн.

Партиин ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэринүүд соо худөөгэй хүн зоной һүүдэл байдал улам һайжаруулха, хүндэ хүшэр худэлмэри улам онъһожоруулха тухай яһала ехээр хэлэгдэһэн байна. Энэ худөөгэй хүн бүхэнэй һанга сэдьхэл баясуулна.

—Энэ талаар һүүлэй жэлнүүдтэ манайшье предприяти дээрэ ехэ юумэн хэгдээ, хэгдэжэшье байна, — гээд түрүү токарь хөөрөөгөө түгэсхэбэ.

Г. БАДМАЕВ,
манай корр.

Мүрысэн ажаллахада урматай гээшэнь

Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой Һүтэйн фермын һаалишадтай мүрысэн ажалладаг Кировэй нэрэмжэтэ совхозой Доодо-Бүхэнэй малшад үнгэрэгшэ үбэлжэлтын үедэ хүршэнэртөө бага зэргэ булигдан алдабашье, юрэнхыдөө ана-мана ажаллажа гараһан байха юм.

Зүгөөр юумэн бүхэн юртэмсэ дээрэ тэнсүүритэй, нэгэ жэгдэ хэзээдэшье байдагүй ха юм даа. Байгша оной түрүүшын квартал соо мурысөө үүсхэгшэдые гансахан ажахыдаа бшэ, харин бүхы район дотороо ахижа гараһаа гадна (үнгэрэгшэ һарын дүн согсолходо). КПСС-эй горкомой ба райгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туугта, мүнгэн шанда хүртэһэн солотой. Нигэжэ тэдэнэр олон яһата совет бүлын тогтоһонһоо хойшо 60 жалэйнь ойн баярай гүйсэхэсэ байһан жабаланта уе сагта саашадаашье Улаан туугаа алдангүй ажаллаха эрмэлзэл хүсэлэнтэйнүүд.

Жэлэй дүрбэн сагта жэгдэ һайнаар хүдэлдэг түс фермэ (даагшань Д. Ц. Бальчинова) үбһэ тэжээлээр дутамаг хабарай хашанха май һарада үнсэн бүриһөө 228 килограмм һү һаажа, түсэбгэ даабаряа 160 процентдэ хүргэбэ. Жэлэй эхинһээ хойшо табан һарын дүнгөөр бүхыдөө 1433 центнер һү абаһан байна.

Яагаад эдэнэр иимэ амжалта туйланаб? Энэ асуудалда дүшөөд жэлдэ малшанаар худэлжэ нилээд дүршэлтэй болоһон Долгор Цыреновнагай үсөөхэншье һаа, тобтой мэргэн харюуе толилхо һаналтайбди.

—Хоһон гоё найдуулгаар холо ошоохүйш. Хэлэһэн үгэдөө хүсэд эзэн байхын тула хаба шадалаараа худэлөөгүйдэ, аргагүй гээшэ. Бүхы юумэсэ мүнөөдэрэй эрилтээр сэгнэхэ болоо һаа, дутуу дунданүүд алхам бүхэндэ ажаглагдаха, «хүндүүлхэй» асуудалнууд хүрэһөөр лэ олдохо байха. Гол түлөб зомнай һайн худэлдэг гээшэ...—гэһэн тэрэнэй хэлэһэн үгэнүүд намда олон бодол түрүүлээ һэн.

...Хүршэнэрэйнгөө үүсхэлые халуунаар дэмжэһэн эбтэй эстэй энэ коллектив үбэлжэлын хатуу эрхэ байдалда харюусалгаяа мэдэрэн ажаллажа, урдахи зорилгонуудаа амжалта түгэс дүүргээ. Түйлаһаараа һанаагаа амардаггүй түс фермын малшад энэ жэлэй түрүүшын квартал соо дүн хамта 524 центнер һү һааха түсэбтэй байбал, тэрэнтэ СССР-эй Профсоюзуудай съездын нэрэгдэһэн үдэр 824 центнертэ хүргэһэнөө элидхээ һэн.

Онсо удхатай ойн баярай жэлдэ эндэхи һаалишад үнеэн бүриһөө 2550 килограмм һү һааха гэһэн дээшэлүүлгдэһэн социалис уялганүүдые абаад, эршэмтэй шударгыгаар ажаллажа байнхай. Тэдэнэй тоодо Сэлэнгын районсоветай депутат Л. Г. Нетесова, олохон жэлдэ «турбан мянгатанай» зэргэдэ ябаһан М. И. Власова, Доодо-Бүхэнэй сельсоветэй депутат Г. В. Копыткова, һаалишадагитаторнууд Р. В. Очирова, В. Ж. Бальчинова, бэрхэ тугалшан В. В. Бутакова, мал адуулагшад Ф. Г Бутаков, В. Ч. Бадмаев, А. Казаков болон бусадыешье нэрлэжэ болоно.

—Үнгэрһэн табан жэлнүүдэй бэрхэшээлтэ сагуудые бэе дээрээ дабажа гараһан хадаа ажалайнгаа эршэ алдангүй, алхасаяа батадхан дабшаха аргатай байба гээшэбди. Бии байгаа бүхы тэжээлээ заабол шанаржуулан буйлуулжа, үнеэдтээ үгэлсөөбди. Мүн талха тарыанай зүйл бүлеэн үнаһа худхаад, бүрдуур уулгаабди. Нигэжэ һү һаалимнай дээшэлжэ, зорилһондоо хүрэхэмнай лабтай,—гэжэ ВДНХ-гай бронзо медальда хүртэһэн М. И. Власова бидэнтэй уулзахадаа тайлбарилаа һэн.

Харганаагай һаалишадай дунда нүхэр Д. Ц. Бальчинова урданьшье үрагшатай һайнаар хүдэлжэ ябаһан юм. Тэрэ наһанайнгаа амаралтада гараашье һаа, мүнөө ажаллаһан зандаа. Энэ эхэнэрэй энгэртэнь толордог шагнал хайрануүд, һурган хүмүүжүүлэгшын эсэшэгүй эрмэлзэл ажалайнь абьяасые элирхэйлнэ бэшэ гү?

Тэдэнэрэй туйлаһан амжалтада Долгор Цыреновнагай хүбита яаха аргагүй ехэ байха. Үдэр бүриин жэжэбожо хэрэгтэ гаражал байдаг элдэбын асуудалнуудые оноблшолон тайлбарилжа, зүб мүрөөрнь шиидхэхэ гэжэ тэрэ хододоо оролдогшье, хүсэдэгшье юм. Илангаяа залуу һаалишадта зүбшэл, заабаринь зүйгэй, сэгнэшэгүй түгнаай байдаг. Нинтын хэрэгтэ эдэбхи ехэтэйгээр хабаадагаг, бүхой үүсхэл али болохоор дэмжэдэг, ураршаа һанаатай хүн юм»,—гэжэ эндэхи депутадуудай бүлэгые толгойлдог республикын габьяата малшан Любовь Георгиевна Нетесова нүхэр туһайгаа халуунаар дурдан хөөрөө бэлэй.

Ажалша шударгы хүнүүдтэй танилсаад байхадаа, энэ фермын бодото байдалые харахада, тиимэ һайн гэхээр бэшэ байба.

Илангаяа элдин зүнай сагта һайжаруулагдамал бэлшээрин хүртэмжэгүй бай. һанһаа уламжалан, һү ехээр һааха хэрэг бэрхэтэйхэн байдалда оронги. Эндэ зайн галынь ямаршьеб даа шалтаганаар заримдаа унтаржа ехэл һаалта үзүүлнэ.

—Теэд үйлэдбэридөө тохёолдодог эдэ мэтын дутагдалнуудаа саг соонь усадхаха, шадаал һаа һү һаалияа доошлоуулхагүй гэжэ оролдодог зон гээшэлди даа,—гэжэ И. М. Власов И. А. Собенников хоёр нэгэн адлаар хэлэбэ. Энэгээрынь тухайлхада, Бүхэнэй һаалишадай урдахи бэрхэшээлнүүдээ дабажа гараха байһандань, батаар найдахаар байгаа һэн.

Ч-Ц. САНЖИЕВ.

ЗАЛУУШУУЛАЙ КОЛХОЗ

ЙОШКАР-ОЛА. Марийн АССР-эй түрүү ажахы — «Рассвет» колхозые залуушуулай гээд Советскэ райондо нэрлэдэг юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ эндэхи тариашадай зэргэдэ 100 гараң хүбүүд, басагад нэмээ. Эдэнь гэбэл, һургуули дүүргэгшэд, худөөгэй техническэ мэргэжэл олгодог училищнуудые дүүргэгшэд болоно. Армида алба хэһэн хүбүүд, техникумүүд болон дээдэ һургуулинуудта һураһан колхозой стипендиадууд түрэл нютагаа бусажа ерэнэ.

Залуушуул сог залитайгаар худэлдэг. Афанассолинско һү һаалинн комплексын комсомол-залуушуулай коллективые жэшээ болгомоор. Онъһон аргаар үнеэдые һаадаг оператор басагадай хүн бүхэнниинь мэргэжэлээ һайнаар шудаланхай. ВЛКСМ-эй XIX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн республикаска социалис мүрысөөндэ гэдэнэр илажа гараа. Мүнөөшье тэдэ район дотороо эгээл ехэ һү һаана. Үнеэн бүриһөө сүүдхэдээ дунда зэргээр 13—14 килограмм һүл һаагдана. Харин ВЛКСМ-эй XIX съездын делегат комплексын групкомсорг Н. Алматова болон тэрэнэй хани басагад Г. Машкина, Е. Попова нэгэ нүүд һү һааха дүтэлөө.

Ажахыда залуушуулда соёлой-ажаһуудалай шухала эрхэ байдал байгуулха тухай саг үргэлжэ оролдолго гаргадаг. Түб буусада шэнэ гэрнүүдэй үйлсэнүүд бии болонхой. Тэндэ залуушуулда байранууд үгтэдаг юм. 400 хүнэй һууритай соёлой ордон, хүүгэдэй хоёр сад баригдаа, спортивна комплекс баригдахаар хараалагдана.

Жэлһээ жэлдэ колхоз «улам залуу болоно». Колхозой ажалшадай хахад шахуу хүбинь залуушуул ха юм. (ТАСС).

Совет орон ДОТОР

УРГАСАЯА НАЙДАМТАЙГААР ХАДАГАЛХЫН ТУЛА

ПЕРЕМЕТНОЕ (Ураалай область). Барилгашадай һаа баринжа дүүргэһэн элеватор Ураал шадархи Казахстанай баруун-хойто районуудай ажахынуудай ороһоо таряа тушаажа абадаг байха юм. Тэрэ үшэб шэнэ түхеэрэлгэнүүдээр хангагданхай.

Переметнинскэ элеватор хадаа таряа тушаан абадаг мүнөөнэй предприятинуудые байгуулха программын ёһоор областьдо һүүлэй жэлнүүдтэ баригдаһан хоёрдохи элеватор болоно. «Западэлеватормельстрой» гэжэ тусхай шэгшэлэй трест эмхидхэгдэнхэй. Тэрэнэй һалбаринууд ороһоо үйлэдбэрилдэг ажахынуудай шадар ороһоной продуктнуудай предприятинуудые ажаһуулна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ республикын баруун хубида элеваторнуудай болон ороһоо тушаан абадаг шэнэдхэн заһагдаһан предприятинуудай багтаасань нилээд ехэ болгогдоо. Эндэхи бүхы худэлмэри автомадай туһаламжаар хэгдэдэг. Бүхы шахуу элеваторнууд ороһотой ехэ ашаанай автопоезднуудые ухтан абаха, ашааень түргэн буулгаха аргатай юм. Пунктнуудай олонхинь шэнэ ургасын ороһоо тушаажа абахаар бэлэн болонхой.

АЛМАЛТАТАЙ РАЦИОНУУД

КУРГАН. Курганска область дотороо эгээл гоё Утятска шубуунай фабрикын худэлмэришэд дабтар амжалта туйлаба. Тэдэнэр таһаануудай ашаг шэмые ганса дээшэлүүлээ бэшэ, харин тэжээл гаргашалгые хороожо шадаһан байна.

Нёдондо жэл предприятида таряа бүриһөө дунда зэргээр 257 үндэгэн абтаһан байгаа. Энэнь хээзэ хээлэнэйхинһээ олон болоно. Харин нормоор хараалагдаһанһаа һураггүй бага тэжээл гаргашалагдаһан байна.

Түс фермэдэ витаминүүдаар болон микроэлементнүүдээр шанаржуулгдаһан рационууд табигдадаг. Холимог тэжээлэй үлөөдэһэ гаргахагүй багсаамжатайгаан сүүдхэдээ хоёр дахин шубуудта тэжээл үгтэдэг.

Тэжээлэй нимэ гуримда таһаануудые даамайгаар һургадаг байна. 150 үдэр соо тэрэнэй сүүдхын рацион 15 дахин хубилгададаг. Тиимһээ ехэ таһаануудай ашаг шэмэ доошолдоггүй.

ЗУРГААН ЖЭЛ СОО

БОЛГОРЕЧЕНСК (Костромской область). Костромской ГРЭС-тэ 300 мянган киловатт хүсэтэй энергоблгууд зургаан жэл соо запбаригүйгөөр худэлжэ шадаха. Электростанциин заһабарилгын албанайхид агрегадуудай заһабаригүйгөөр худэлхэ болзорые нэгэ хахад дахин утадхаа.

Блогуудые ашаглаһан 13 жэлэй туршада Костромской энергетигүүд түхеэрэлгые һайнаар шудалһан байна. Эрдэмтэдэй туһаламжаар тэдэнэр түхеэрэлгэнүүдые найдамтай һайнаар худэлгэхэ арга олоһон байна. Түсөбөөр хараалагдаһан заһабарилгын шэнэ график жэл бүри гүс ГРЭС-тэ хэдэн арбаад миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ нэмэжэ үйлэдбэрилхэ арга олгохо юм.

ЭРТЫН ҮРЭ

ӨНӨ ХУУДАЊАНДАМНАЙ:

✻ *ВФП-гэй түрүүлэгшын харюу*

Агуу Октябриин ойдо

Совет дурадхалые дэлхэйн арад һайшаана

Монголой зураглалнууд

Иимэ харилсаан хэндэ туһатайб?

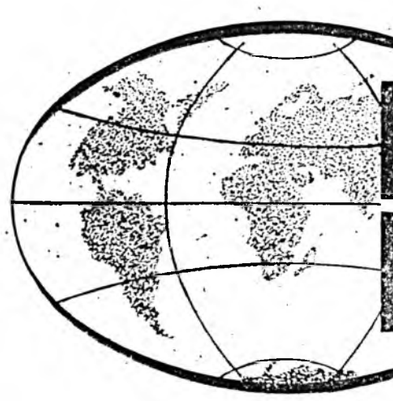

• ТАСС • АПН •

ДЭЛХЭЙ ДЭЭРЭ ЮУН БОЛОНОБ

• ПРЕСС-БЮРО •

2000 ОНДО ХЭДЫ БОЛОХОБ?

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). 2000 ондо дэлхэйн хүн зоной тоо 6,1 миллиардда хүрэхэ юм гээд ООН-ой фондын бэлдэһэн элидхэл дотор хэлэгдэнэ. 1960—1965 онуудһаа 1975—1980 онууд хүрэтэр дэлхэй дээрэ хүн зоной тоогой ургалта 1,99 процентһээ 1,72 процент болотороо доошолһон байһаа гээд документ соо заагдана. Энэ зуун жэлэй һүүл болотор хүн зоной тоогой олошоролго 1,5 процент хүрэтэрөө доошолхо хэбэртэй гэжэ уласхоорондын экспертнүүд тооломо. Хэрбээ хүн зоной тоогой олошоролгын мүнөөнэй хэмжээнһээ улөө һаань, 2110 ондо дэлхэй дээрэ 10,5 миллиард хүнүүд ажаһуухаар багсаамжалагдана.

Элидхэл дотор хэлэгдэһэнэй ёһоор, Хитад хадаа дэлхэй дээрэ эгээл олон хүн зонтой орон болоно. Мүнөө тэндэ 1,02 миллиард хүн ажаһуудаг юм.

Зарим оронуудта хүн зоной үдэсэ 15—25 процентээр хороһон байна. Тэдэнэй тоодо Инди, Колумби, Индонези, Малайзи, Таиланд ороно.

Социально-экономическа хугжэлтын эршые али бүхы талаарнь ухалдахаха щухала гээжэ ООН-ой экспертнүүд онсолон заана. 2000 он болотор хүгжэжэ байгаа оронуудта хүнэй наһанай дундуур хэмжээе 74 жэлдэ хүргэхэ гэһэн зорилгын далаад онуудай эхиндэ табигдаһаншые һаань, энэ хэмжээнэй оройдоол 63 гү, али 64 жэлдэ хүрэхэ байһанинь мүнөө элэ болонхой. Дэлхэйн зарим районуудта илангаяа Африкада үхибүүд олоороо гээгдэнэ.

Зарим оронуудта социально-экономическа хугжэлтын хэрэгтэ ахэнэрнүүдэй үргэнөөр хабаадуулагдадаг дээрэһээ олон үхибүүдтэй болохо ушар үшөөл бага байһаар.

ХЭДЭХЭН ҮГӨӨР

СОФИ. Болгариин Пиренскэ хизаарта тарижа ургуулагдаһан үшхан-модоной холтоһон болбосоруулгын фабрикада эльгээгдэбэ.

Үшөө 25 жэлэй саада тээ Ой модоной институдай мэргэжэлтэд Болгариин эрхэ байдалда урда зүгэй энэ ургамалые нютагжуулха туршалга эхилһэн юм. Пиренскэ хадэ ууланнуудта Зүүн-Родопой гол нугада ба Хара далайн оршондохи нютагуудта үшхан-модон ургажа шадаха гэжэ олон жэлэй шэнжэлгэнүүдэй һүүлээр тогтоогдоһон байгаа. Институдай мэргэжэлтэдэй хараалһан аргаар НРБ-дэ 600 гектарта үшхан-модон тариһдаһан байна.

БЕЛГРАД. Югославида аяншалгын шэнэ түб байгуулагдана. Адриатическа далайда Корнатска бүлэг аралнуудай ехэшье, багашье 140 олтирог дээрэ шэнэ түб тогтонижохо юм. Мүнөө жэлдэ эдэ олтирогуудай дээрэ аяншалагшадай хэдэн арбаад кемпинг, спортивна талмай, кафе баригдаха юм. Эндэхи зөөлэн уларчл, үзэсхэлэн һайхан байгаали аяншалха, загаһа бариха дуратай, спорт эрхилдэг хэдэн мянган хүнэй анхарал татаха.

БЕРЛИН. ГДР-эй Финансын министерство 5 маркын сэнтэй шэнэ мүнгэ эрьесэдэ оруулба. Элитэ ехэ немец багша, һургуулиин наһа гүйсөөдүй үхибүүдые хумүүжүүлхэ талаар теоретик Фридрих Фребелиин 200 жэлэй ойе республика дотор үргэнөөр тэмдэглэжэ байһантай дашарамдуулан, энэ мүнгэн гаргагдаа юм. Хашарһан дээрэ наадажа ябаһан үхибүүд зурагданхай.

ЖЕНЕВЭ. Швейцаридэ «Велосипедэй национальна һайндэрэ» боложо үнгэрбэ. Орон дотор велосипедэй спорт улам ехээр һайшаагдагаг болонхой. Швейцариин элдэб наһанай 2 миллионһоо дээшэ хүн велосипедээр аяншалжа, амаралтаяа үнгэргэнэ гээд нютагай хэблэл мэдээсэнэ. 1970 ондо Швейцарида туһлишын үнэ сэнгэй ехэ болоходо, велосипед «моододо» орохон юм. Мүнөө Швейцариин хүн зоной ажабайдалда 5а амаралтада велосипед бата һуури эзэлнэ.

Энээнэй дутуу дундань юун бэ гэбэл, велосипедистнүүдэй дунда харгын гэнэ усалһаа хосорхо баримтануud үргэна гээд «Журналь де Женэв» газетэ тэмдэглэнэ. Гансал нёдондо жэл Швейцариин харгынууд дээрэ 2,5 мянга шахуу велосипедист гэнэ усалһаа наһа барһаан байна.

ТОКИО. Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада Токиодо ажаһуугша М. Оно саг үргэлжын ,худэлмэригүй, гэр байрагүй байгаа. Тохёолдоһон байдалһаа гарахые сүхэрһэн энэ хүн түүмэдэ орожо, наһанайнгаа һүүлшын жэлнүудые үнгэргэхэ гэжэ шиидэһэн байна.

Токиодо М. Оно такси дуудуулжа асараад, Японой ничслэлһэн 350 километртэ оршодог Сендай хото абаашахыень жолоошонние гуйһан байгаа. Хүрэхэ газартаа ерэхэдээ, түлэхэ мүнгэгүйб, полицида абаашажа тушаагты гэжэ тэрэ жолоошонние гуйгаа ха. Түрмэдэ орожо, тэндэ наһанайнгаа һүүлшын жэлнүудые үнгэргэхөөр бэлэнби гэжэ тэрэ хүн нютагай полицийн участокто хэлээ гээд «Иомиури» газетэ бэшэнэ. «Сүлөөдэ байгшалаа тэндэ һургагүй һайн, эдихэ ууха тухай һанаа зобоһонэй хэрэггүй», — гэжэ тэрэ журам сахигшадта мэдүүлээ.

Байгша оной табан һара соо Японой харгынуудта 3450 хүн хосороб, тэрэнь нёдондо жэлэй энэ хугасаатай сасуулһада, 7,1 процентээр ехэ болоно гээд Киодо Цусин агентствын мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

(ТАСС).

АЖАЛШАДАЙ НАНГИН ХҮСЭЛ ЭРМЭЛЗЭЛ

Хэблэлэй һониной агентствын Будапештдэ байдаг корреспондентнүүд Ю. Акимовай, Ю. Барановай асуудалнуудта Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин түрүүлэгшэ, Профсоюзуудай бүхэвенгриин Советэй генеральна секретарь Шандор ГАШПАР харюусана.

— СЕНТЯБРИИН 1-нине — дэлхэйн хоёрдохи дайнай эхилһэн үдэрые байгша ондо Эб найрамдалай түлөө профсоюзуудай ябуулгануудай үдэр гээжэ соносхохые Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн Х конгресс дурадхаа һэн. Дэлхэй дээрэ тохёолдожо байһан ракетно-ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө бүгэдэ нийтын тэмсэлдэ ВФП-гэй ямар үүргэ дүүргэжэ байдаг тухай хөөрэжэ үгыт.

— Уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулгые эдэбхижүүлхэһээ шухала зорилго мүнөө үедэ үгы юм. Манай түби дэлхэй хангалгые аюулгүй байдалые бэхижүүлхын аша түһада тодорхой ябуулгануудые бэлүүлхыень, ехэ хүсэлэл оролдолго гаргахыень бүхы дэлхэйн ажалшад профсоюзай худэлөөнһөө хүлээнэ.

Элдэб оронуудай ажалшадай буу зэбсэгүудые бүтээн гаргалгые болоулхын түлөө, дэлхэйн шэнэ дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө тэмсэхые шидэнхэй байныень Профсоюзуудай Гаванада болоһон бүхэдэлхэйн Х конгресс элирхэйлэн харуулаа һэн. Олоной хабаадалгатай энэ уласхоорондын хуралдаанай делегадууд бүхы түбинүүдэй, бүхы социальна байгуулалтын профсоюзуудай 269 миллион гэшүүдэй үмэнөөө хэлэһэн байгаа. Ядерна дайнай аюулһаа дэлхэйн арадуудые аршалан хамгаалхын тула буу зэбсэгүудые бүтээн гаргалгада һомологдодог асарһ ехэ мүнгэ зөөрине социально-экономическа хүгжэлтын эрилтэнүүдтэ гаргашалхын тула империалис эзэрхэг түримхэй хүсэнүүдэй харата муухай ябуулганууdые болюулхын түлөө улам эршэмтэйгээр тэмсэхыень конгресстэ хабаадагшад бүхы оронуудай ажалшадые, профсоюзуудые уряалба.

Илангаяа дайн байлдаанай, амгалан байдалай асуудалнуудаар тэрэнэй хуби заяае ажалшадай хабаадалгагүйгөөр шидхэжэ болохогүй байһан ушарынь ХХ зуун жэлэй хоёрдохи хахадай онсо шэнжэнь болоно. Дайн байлдаае саража болоно гэһэн һанал бодол үргэн ниитэ арад зоной ухаан бодолые, зүрхэ сэдьхэлые зөөлнө. Дайн дажарые зайсуулан сарахын түлөө эмхитэйгээр тэмсэхэ, энэ хэрэгтэ үргэн ниитэ арад зон шухала үүргэ дүүргэхэ ёһотой гэһэн ВФП-гэй Х конгрессэй шидхэбэринүүд дотор хэлэгдэнэ.

— Буу зэбсэгүудые, илангаяа нейтронно бомбо, шэнэ түхэлэй ядерна ракетэнүүдые, зорилго мүн.

Гэбэшье дэлхэйн арад түмэндэ тохёолдуулагдажа байһан ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха талаар бүхэдэлхэйн конференци зарлаха уряатайгаар Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федераци ООН-ой комитедтэ хандахые шидээ һэн. Олоп миллион ажалша хүнүүдэй хүсэл эрмэлзэлые, һанал бодолые хараада абадаг тодорхой дурадхалиуудые зорилго мүн.

«Ажалшадай аша туһын хэрэгтэ ехэ габьяатай байһанай түлөө» гэһэн ВФП-гэй алтан медальнуудые нүхэд Л. И. Брежневтэ, Ф. Кастрода барюулһан ушар эб найрамдалые бэхижүүлхын, буу зэбсэгүудые хуряахын, уласхоорондын шахардуу байдалые һуларуулхын, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэлдэ элитэ ехэ хүбитаяа оруулһыень үргэнөөр мэдэрһэн ябадал болоно.

—Ажал ябуулгаяа нэгдүүлэх тухай асуудал мүнөө дэлхэйн профсоюзуудай худэлөөнэй урда, газар дэлхэйн ажалшадай урда илангаяа үргэнөөр табигдана. Энээн түшаа юу хэлэхэ байнабта?

—Мүнөө ажалшадай социальна эрхэнүүдэй түлөө, тэмсэл эб найрамдалай түлөө тэмсэлтэй таһаршагүй холбоотой юм. Рейганэй захиргаанай империалис һанаашалгануудта эсэргүүгээр ВФП, Европын оронуудай ажалшадай профсоюзай эмхинүүд эрид шууд тэмсэнэ. Европын профсоюзай IV конференци 1981 оной ноябрь һарада боложо, Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федерацида, Сүлөөтэ профсоюзуудай уласхоорондын конфедерацида, Ажалай бүхэдэлхэйн конфедерацида ородог 27 ороной национальна профцентрнүүдэй түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадаа һэн. Буу зэбсэгүудые бүтээн гаргалгые хизаарлаха, Европо түбие ядерна буу зэбсэгүүдһээ сүлөөлхэ гэһэн ниитэ нэгэн һанал бодолтой байһанаа конференцидэ хабаадагшад мэдүүлбэд.

Эб найрамдалай түлөө профсоюзуудай ябуулгануудай үдэр ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын улам бэхижэһые харуулха байһаниинь дамжаггүй. Дэлхэйн профсоюзай худэлөөндэ хабаадагшад — элдэб оронуудай ажалшадай түлөөлэгшэд амгалан тайбан байдалай түлөө эршэмтэйгээр тэмсэхэ шуу.

(АПН).

65 МИЛЛИОН АРРОБ— ОКТЯБРИИН ОЙДО

ХУДЭР ШАМБАЙ, урма баяртай 46 хүбүүд ноли дээрэ худэлнэ. Тэдэнэр—Агууехэ Октябриин социалис революциин 65 жэлэй ойн нэрэмжэтэ бригадын саахарай тростник хуряадаг мачетеросууд — үдэр бүри ажалай үндэр бүтээсэ туйлана.

1973 ондо, дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис революциин 56 жэлэй ойн тэмдэглэгдэжэ байхада, бригада эмхидхэгдээ һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо бригадын бүхы гэшүүд ажалдаа ехэ амжалта туйлажа, Октябриин ой бүхэнииe уггадаг заншалтай.

Он жэлнүүд үнгэрнэ. Коллективынь бата нэгэдэлтэй, эбтэй этэй болоно. Тэдэнэй бэлүүлдэг зорилгонуудшье бүри шухала удха шанартай, харюусалгатай болоно.

Мүнөө бригада сабшажа хадаһан хэдэн миллион арробуудтаа (1 арробынь 11,5 килограмматай адли) үшөө долоое нэмэхые шидэнхэй, Тиигэжэ Агуухэ Октябриин 65 жэлэй ой болотор тэдэнэй тоо тэбхэр 65 болохо юм. Улаан наранай гаража байха үеэр бригада поли дээрэ худэлжэ захалдаг. Үндэр баян ургасын түлөө шанга тэмсэл болонэ. Э тэ тэмсэлэй хойноһоо Кубын хүн зон адаглана.

Бригадын эрхим түрүү гэшүүн Феликс Меса Перес үдэр бүри 1471 арроб саахарай тростник сабшажа абана. Бригадир Браулио Маса Олива үдэр тээ 1.245 арроб үргаса хуряана. Октябриин ойн баярта хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа тэдэнэй дүүргэхэ байһанда тэндэхид һэжэглэнэгүй.

Александр ЛЕСКИН.

(АПН).

Гавана.

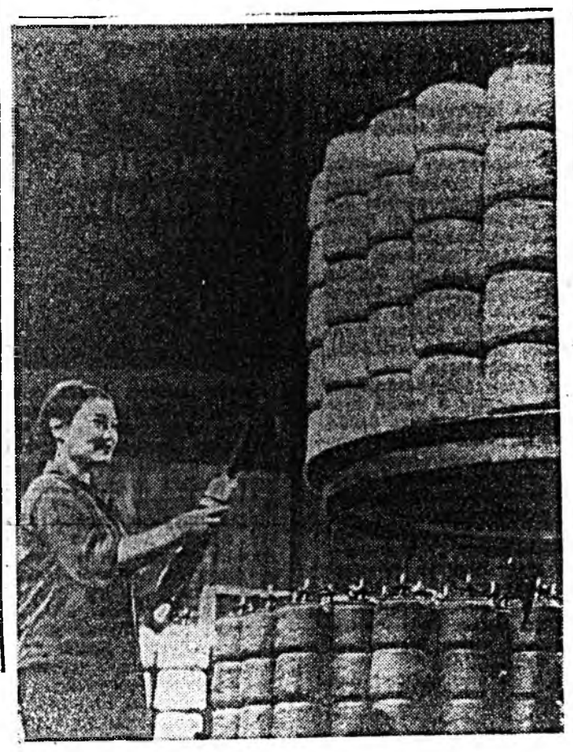

О

СРВ. Социалис Вьетнамда бүд нэхэлгын промышленность хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэжэ байна. Августын революциин урда тээ орон дотор нэхэлгын оройдоол нэгэ фабрика байһан юм. Мүнөө ажахын тус һалбарида 100 гаран предприяти худэлнэ. Тэдэнэр жэл бүри 450 миллионһоо дээшэ метрэй пумаажан, торгон бүдүүдые нэхэнэ, 40 мянга шахуу тонно утаһа гаргана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Хадонг» гэжэ ээрэлгын фабрикада.

ВИА—ТАСС-ай фото.

О

ИЗРАИЛИИН дээрмэшэ сэргшэд Ливанда добтолжо, олон һуурни тосхонуудыень, хото городуудыень һандаргажа байна. Тиихэдэ энэ зэрлиг муухай ябуулгада сэргэгэй хэдэн мянган албатад, авиаци, далайн-сэргэгэй флот. хабаадуулагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Израилиин авиацнин добтолһоной һүүлдэ.

ЮПИ—ТАСС-ай фото.

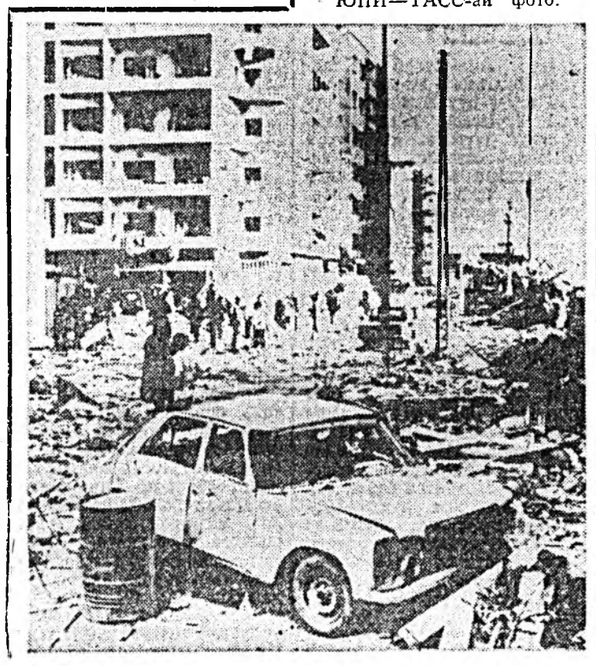

ООН-ой ТУСХАЙ СЕССИ

НЬЮ-ЙОРК. Совет эб найрамдалта шэнэ үүсхэлнүүд, нэн түрүүн буу зэбсэгүудые хуряаха талаар ООН-ой Генеральна Ассамблейн тусхай хоёрдохи сессидэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй эльгээһэн бэшэг соохи ядёрна буу зэбсэг түрүүлэн хэрэглэхэгүй тухай СССР-эй абаһан уялга уласхоорондын эб найрамдалые бэхижүүлхэ, буу зэбсэг бүтээн гаргалгые болюулха, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха замуудые бэдэрэлгэдэ шэнэ хараа түсэбүүдые нээхэ байна гэжэ тусхай сессиин заседани дээрэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэнэ.

Ядерна буу зэбсэг түрүүлэн хэрэглэхэгүй тухай СССР-эй абаһан уялгые үндэрөөр сэгнэнэбди гэжэ сессидэ хабаадажа байһан Сириин делегациие толгойлогшо Диалла Аль-Фатталь мэдүүлбэ.

Вашингтоной хараа шэглэл тухай хэлэхэ болоо һаа, американ империализмын ээзрхэг түримхэй ябуулгануудаа саашадань улам үргэдхэжэ байһыень бодото бариитанууд элирхэйлэн гэршэлнэ. Уласхоорондын түгшүүрилэй улам хурсадаһанда имагтал Холбоото Штадууд гэм зэмэтэй байна гэжэ гэрэ тэмдэглээ.

КПСС-эй XXVI съезд дээрэ баталагдан абтаһан наядатахи онуудай Эб найрамдалта программа дайнай аюулые һуларуулха уласхоорондын түгшүүрилые гаталан дабаха, ниитын ондоо байгуулалтатай түрэнүүдэй хоорондохи харилсаае хүгжөөхэ зорилготой байна гэжэ Украинын ССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр В. Н. Мартыненко хэлэбэ. Хёмороо зуришэлдөөгөөр бэшэ, харин үнгэн сэхэ, адли тэгшэ эрхэтэй хөөрэлдөөнүүдэй ашаар уласхоорондын орёо асуудалнуудые шидхэхэ арга олгохо байна. Ядерна буу зэбсэг түрүүлэн хэрэглэхэгүй гэһэн Советскэ Союзай уялга ижмэл зорилготой юм.

Буу зэбсэгүүдые хуряалгын хэрэгтэ тодорхой үрэ дүнгүүдые туйлахын тула хөөрэлдөөнүүдые хэхэ хэрэгтэй гэжэ Дээдэ Вольтын Республикын гадаадын хэрэгүүдэй ба харилсаанай министр Ф. Тьентарбум тэмдэглээ.

СОВЕТ СОЁЛОЙ ҮДЭРНҮҮД

УЛААН-БААТАР. Агуу Октябриин 65 жэлэй ойдо, СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан совет соёлой үдэрнүүд Монгол орондо амжалтатайгаар үнгэржэ байна.

Воронежой гүрэнэй ород арадай хоорой, Ярославлиин Ф. Г. Волковой нэрэмжэтэ академическэ театрай, Ленинградай «Экспресс» гэжэ вокально-инструментальна ансамблиин концерт-нааданууд фестивалиин дура татама үйлэ хэрэгүүд болобо. Ехэ театрай солистнууд, уласхоорондын конкурснуудай лауреадууд, Советскэ Союзһаа ерэһэн дуушад, хатаршад болон дириженрнууд Улаан-Баатартахи МНР-эй гүрэнэй оперо ба баледэй академическэ театрай сценэ дээрэ бэлиг шадабаряа харуулна.

ДАМАСКДА БОЛОҺОН ЗАСЕДАНИ

ДАМАСК. Сириин Министрнүүдэй Советэй заседани эндэ боложо, Израилиин террорхэг түримхэй ябуулганууdһаа уламжалан Ливанда, бүхы Дүтын Зүүн зүгтэ тохёолдоһон байдалые зүбшэн хэлсэнэ.

Дайсантай тэмсэхэ хабашадалтай байһанаа Сириин зэбсэгтэ хүсэнүүд гэршэлбэ гээд САР-ай правительство тэмдэглээ. Палестинынхидые, Ливанай патриодуудые хамгаалхын түлөө Сири эрэлхэгээр бодобо, гэбэшье Ливанай альганайшье шэнэжэн газарые Израилиин булимтаран эзэмдээд байгаа сагта тэмсэлнэй дүүрээ гэжэ тоолохогүйбди. Араб оронууд һаналаа нэгэдэхэ ehотой гэжэ зөседани дээрэ тэмдэглэгдээ.

МОНГОЛОЙ ЗУРАГЛАЛНУУД

БАЙГААЛИДА ДУРАТАЙГААР...

БАЙГААЛИИЕ, тэрэнэй баялигуудые аршалан хамгаалка һайн һайхан хэрэгтэ МНР-эй соёлой габьяата ажал ябуулагша Дугаржавын Шагдарсурэн наһанайнгаа ехэхэн хубиие зорюулаа юм. Түбэй аймагта, Зүүн-Модо хотоһоо холо бэшэхэнэ Богдо уулын үзэсхэлэн һайхан буланда тэрэ музей байгууланхай. Эндэхи нютагай үзэсхэлэн һайхан байгаали, ан гүрөөл хүнүүдэй дура булядаг байгаа. XVIII зуун жэлэй 30-аад онуудта эндэ Мандширай сүмэ бодхоһониинь дэмы бэшэ. Һүзэгтэй хүнүүд эндэ олоороо сугларжа, мүргэл хэдэг һэн.

...Далайн нюрууһаа 2250 километр үндэртэ, 40 гаран гектарта нэмжыһэн, удхэн ой модоор хүшагдаһан һүрөөтэй һайхан орьёл уулануud урдын сүмэһөө холо бэшэхэнэ оршодог. Энэмнай Шагдарсурэнэй «мэдэлэй» газар гээшэ.

XVIII зуун жэлдэ монгол мүнгэшэ дарханай хубүүдтэйгээ хамта ураланн бүтээһэн мантан томо бронзо тогоон музейн урдахи талмай дээрэ табигданхай. Тэрэнэй газаа талань үгалза хэзгээр гоёогдонхой, үзэг бэшэг һиилээтэй. Тэрэ тогоон 1800 литрэй багтаамжатай, хоёр тонно шэгнуүртэй юм. Һайндэрнүүдтэ олон хүн зоной суглархада, энэ тогоое хэрэглэдэг байжа болоо. Ушарынь гэбэл, тэрээндэ дурбэн гарай мяха гансата шанажа болохо юм ха.

Богдо уулын заповеднигэй бүхы ургамалай ба амитанай аймаг музейдэ харуулагдана. Гербаринууд, элдэб эрбээхэйнүүд, сохонууд, шубуудай ба ангуудай дурсэнүүд ураи бэрхээр хэгдэнхэй. Шагдарсурэнэй гараар хэгдэһэн экспонадуудшье бии. Тэрэ айхабтар бэлигтэй хүн юм. Тэрэ биирэшье, һиилүүршье хэрэглэдэгүй. Харин юрын канцелярска сабуу хэрэглэжэ, модоной, һөөг бургааһанай набшаар, эрбээхэйн далинуудаар, шубуунай удөөр, загаһанай хашарһаар гайхама юумэнүүдые бүтээжэрхинэн байха юм.

Эндэхи ан гүрөөл хүнүүдһээ айдаггүй юм. Үндэнэй нээлтэгэй байгаа һаань, булган гэртэ орошоходоо болохо. Тиихэдэ хэрмэн гэртээ байһан мэтээр налайшанхай. Музейһээ хорин алхам газарта бүгын һүрэг амгалан тэнюунээр бэлшэжэ ябадаг.

АРАДАЙ ЁҺО ЗАНШАЛНУУД

МИШИГДОРЖИЙН АМГАЛАН үгай малшнай бүлдэ түрэнэн, 19 хүрэтэрөө хони адуулжа, түрэлхидтөө туһалһан байгаа. Сэрэгэй алба хэһэнэй һүүлээр слесареэр, жолоошолоор худэлнэн намтартай. Албанай хэрэгээр нютагтань ерэһэн МНР-эй арадай ураи зурааша У. Ядамсурэнтэй тушаан боложо уулзаһаниинь залуу хубүүнэй ажабайдалда эрид хубилалта хэһэн байгаа. Ураи зураашын зүбшэл заабариар тэрэ институдта ороо һэн. Һүүлдэ тэрэ тусхай мэргэжэлтэй болоод, Ховдог аймагай хүгжэмэй-драмын театрта ураи зураашаар худэлхөөр абтаа. Тэрэ гэһэнһээ хойшо М. Амгалан далан зужэг, зуу гаран концерт шэмэглэн гоёогоо.

Театрай ураи зураашын худэлмэридэ ганса драматургиие бэшэ, мүн түүхэ, этнографи, арадуудай соёл болбосорол мэдэхэ гээшэ шухала юм. Ховдог аймагта ажалша эбтэй бүлэ дотор торгудууд, захчинууд, үрианхайнууд, казахууд, узбегүүд, мянгадууд, дербедуүд—хорин үндэһэ янаһай хүнүүд ажаһуудаг. Арад бүхэн өөрын заншалтай, хубсаһатай, хэлэтэй, аялга дуутай, зугаа наадатай байдаг.

Ураи зураааша арад зоной ажабайдалай, соёлой ба ёһо заншалай илгаануудые шэнжэлдэг юм. Монголой баруун хубида ажаһуудаг арад үндэһэтэдэй национальна хубсаһанда, шэмэг гоёолтодо зорюулагдаһан альбом М. Амгалан мүнөө хэблэлдэ бэлдэжэ байнхай. Энэнь олон жэлэй шэнжэлхы худэлмэриинь дүн болохо юм. Арадуудай ёһо заншалнуудые һайн мэдэдэг М. Амгалан арадай ульгэр домогуудые суглуулдаг, олыень сээжээр мэдэдэг.

1977 ондо Улаан-Баатарта ураи зураашын бүтээлнүүдэй выставкэ түрүүшынхээ нээгдэһэн юм. Аха дүү социалис оронуудта, Францида харуулагдаһан монгол ураи зураашадай выставкэдэшье тэрэнэй бүтээлнүүд харуулагдадаг.

Елена ИВАНОВА.

(АПН).

СЕУЛ—ПЕКИН: НЮУСА НАЙМААНҺАА БОДОТО ХАРИЛСААНУУД ХҮРЭТЭР

Хитад Урда Корей хоёрой хоорондо худалдаа наймаанай хэмжээн улам ургана гээд олохон оронуудай, илангаяа Азиин оронуудай хэблэлэй органуудай хуудаһануудта үе-үе болоод лэ мэдээсэгдэнэ. Хэрбээ 1980 ондо 600 миллион долларай хэмжээнэй худалдаа наймаан хэгдэһэн байгаа һаа, уридшалан хэгдэһэн сэгнэлтэнүүдэй ёһоор, 1981 ондо 1 миллиард долларай худалдаа наймаан хэгдээ гээд Рейтер агентствын корреспонденциинүүдэй нэгэндэ тэмдэглэгдээ һэн.

Энээндэ гайхамаар юумэн үгы. Хизаарагүй ехэ эрхэтэй хархис засаг захиргаан тушаа социалис оронуудай бариитадаг гуримые Хитад эбдэдэг болоһоор үнинэй (Чилиин хунтатай, ЮАР-ай расис засаг захиргаантай, Израильтай Пекинэй тогтооһон харилсаа холбоон тухай дурдажа болоно). Урда Корей Хитадтай харилсаа холбоо тогтооходоо, гансата хоёр хэрэг бүтээхые хүсэһэн байгаа. Нэгэдэхээр, эд бараагаа худалдахын тула ехэ дэлгүүр. тэ дүтэ болохо, хоёрдохёор, Хитадай минералына түүхэй эдүүдэй, тэрэ тоодо нефтиин баян нөөсөнүүдтээ хүртэлсэхэ гэжэ тэрэ харааһан байна. Урда Корейн экономикын эллэ хүсэнэй тэнсүүридэ нефть түрүү һуури эзэлдэг. Тиимэһээ 1973—1975 онуудта бүхы дэлхэй дээрэ эллэ хүсэнэй туйлай ехээр дуталдахада, Урда Корей тон бэрхэшээлтэй байдалда ороо һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо хилын саанаһаа нефть асаралгада зорюулагдадаг гаргашань жэлһээ жэлдэ хэлбэришэгүйгөөр ургана, национальна бүджедтэнь дарамта болоно, валютын горитой ехэ хубине һалгаана. Урда Корейн хүршэ Япон иимэрхүү байдалда ороһон аад, эдэ бэрхэшээлнүүдые яһала бэлэхэнээр дабажа гараһан байха. Ялагаад тингээб гэбэл, экономикын талаар Япон хэмжээгүй ехэ хүсэтэй байгаа бшуу. Тэрээнһээ гадна Дүтын ба Дунда Зүүн зүгүүдэй оронуудһаа Япон гол түлэб нефть худалдажа абадаг байгаашье һаа, КНР-тэй экономическа харилсаагаа үргэдхэхые оролдодог байһан юм.

1970-аад онуудай һүүл болотор Урда Корейдэ Хитадһаа нефть худалдажа абахэ арга үгы байгаа. Японой жэшээе халан абамаар байна гэжэ Сеулда шиндээ һэн. КНР-тэй худалдаа наймаанай, эсэсэй эсэстэ дипломатическа холбоо тогтоохо талаар Урда Корейдэ үргэн ехэ ябуулгануud хэгдэнэ гээд хэблэлэй органууд мэдээсэдэг болоо һэн. Сеул Пекин хоёрой хоорондо харилсаа холбоо тогтоохоор зууршалхые гуйжа, тэрэ үедэ засагые толгойлжо байһан Пак Чжон Хи гэгшын Япон засагаархидта хандаһан тухай мэдээсэл бултаниие тон схээр гайхуулаа һэн. Хоёр ороной хоорондо дипломатическа холбоо тогтоохо тухай хэлсээ баталха зорилгоор һамбаанай гарабал, Пак Чжон Хи Пекин ошохонь, Пекинэй ба Сеулай хоорондо холбоо тогтооходонь, Вашингтон туһалха гэжэ зүбшөөгөө гээд долоон хоногтоо нэгэ удаа гарадаг Токиогой «Сюкан гэндай» газетэ бэшээ һэн.

Пак Чжон Хи һанаһаная хүсэлдүүлжэ шадаагүй, гэбэшье тэрэнэй байха үедэ Урда Корей Хитад хоёр нэгэ нэгэндээ дүтэ боложо эхилээ һэн. Хэрбээ урдань нюусаар, гол түлэб Гонконгоор дамжан, худалдаа наймаан бэелүүлэгдэдэг байгаа һаа, 1980 онһоо хойшо Пекин Сеул хоёр худалдаа наймаа сэхэ хэжэ эхилээ.

С. АЛЕКСЕЕВ.

(АПН).

Зураагаар

ЭДИР НАҺАНҺАА ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР

60 жэл... Энэ үе соо Эхэ орон доторнай арад зоной ажабайдалда, хүнүүдэй хуби заяанда ямар ехэ хубилалтанууд болоо гээшэб?! Эдэ хубилалтануудые нэгэ юрын хүнэй нүдэтараар харуулжа болохо байна. Жэшээнь, Агын округой түрүүшын финансистнуудай нэгэн, ажалай ветеран Балдан Жалсанович Лхамажабон һаяхан манай радиодамжуулгын редакцида орожо ерээ. Бидэ ехээр һонирхожо:

— Балдан Жалсанович! Биндэдэ хөөрэжэ үгэхэ юумэтэй ерээ ёһотойт, —гэлдэбэбди.

Балдан Жалсанович түр зуура сонхо тэшэ хараад, абяатүй байһанай һүүлээр миһэдэ сэжэ:

— Хөөрэхөөр юумэн байха даа,— гээд бага бодолгото болоо һууд гээд, намдуухаяар хөөрэжэ эхилбэ:

— 1926—1927 онуудай һурагшалай жэлдэ табадахида һураажа ябааб. Дашидондог, Дугар, Жамьян, Бата-Цырен, үлеөшье хэды хүбүүдтэй хамта нэгэ таһалга соо байрладаг һэмди...

Балдан Жалсановичай хөөрөөнөө уламжалан, нэгэ хэдэн хүнэй нэрэ дээрэ тогтохо дураи хүрэнэ. Тиихэдэ оройдоол арбан дүрбэтэй Дашидондог Жалсабон долоодохи классда һуража байгаа. Арбатай байхадаа, пионернүүдэй Ленинэй нэрэмжэтэ эмхиин гэшүүн болоод, эдир пионернүүдэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг болоһон юм. Агын пионернүүдэй эмхиин эхи табигшадай нэгэн гэжэ тэрэ-ниие нэрлэжэ болоно. Түрүүшээр пионернүүдэй звеногой вожатаар, һүүлээрнь отрядай советдэй түрүүлэгшээр, харин 1927 ондо комсомолой гэшүүндэ абтажа, отрядай вожатаар томилогдоһон байха юм.

Иигэжэ эдир ябахаһаа эдэбхитэй, һүбэлгэн Дашидондогой дэхи класста һуража ябахада, Агын аймагта пионернүүдэй районно слёт болоһон юм.

— Гурбан һурагшад Буряадайнгаа республикын слёдто делегадуудаар һүнгагдаабди. Слёдой үедэ мэргэн буудагшадай мүрысөөндэ хабаадажа, нэгэдэхи һуури эзэлһэнээ мартадаггүйб. Энэ слёдһоо 15 пионер Новосибирск хотодо 1929 оной август һарада болохо Сибириин пионернүүдэй эмхинүүдэй слёдто һүнгагдаабди. Слёдой үедэ хабаадагшадай жагсаал, «Зарница» нааданууд, пионернүүдэй конференци болоо. Энэ конференци дээрэ Бүхэсоюзна слёдто делегадууд һүнгагдаһан байна. Москвада үнгэрхэ тэрэ слёдто манай Буряадай пионернүүдэй эмхиие 14 хүүгэд түлөөлхэ болоо һэмди,— гэжэ Жалсабон саашань үргэлжэлүүлнэ.

— Уданшьегүй, Бүхэсоюзна пионернүүдэй слёт эхилжэ, 4177 номертой уряалай билет намда барюулагдаа. Москва хото хүрэхэ поезд соомнай уран зохёолшо Нацагдоржын хүтэлбэри доро монгол пионернүүд ябалсаа һэн. Москва хото хүрэхэдэмнай, Буряад-Монголой АССР-эй делегадуудые яхад болон хакас пионернүүдтэй нэгэдхэн, 119-дэхи отряд болгоо һэн, — гэжэ Жалсабон дурдана.

Москвада үнгэрһэн слёдой үедэ ямар гоё байгаа һэн хаб! Ниислэл хотымнай гол гудамжа болохо Горькиин нэрэмжэтэ үйлсөөр хэдэн мянган пионернүүд тэгшэхэн жагсаалаар һубарилдан алхалжа нэ социалис өпоор хубилган байгуулхын тула эбтэй эмхитэй, бата нэгэдэлэй зам болоно, — гэжэ Крупская хэлээ һэн.

Дашидондог Жалсаповичэй сашанхи ажабайдал тухай хөөрэбэл, иимэ юм. Бүхэсоюзна слёдһоо ерэмсээрэ, Ага-Хангилай сельсоведэй секретаряар томилогдожо, 1930 оной тэр болоор тэрэ хүдэлбэ. Энэ болзор соо таряшадай жэжэхэн ажахыннуудые нэгэдхэн эмхидхэжэ, хамтын ажал болгохо хэрэгтэ ехэ ажал ябуулаа. Ага-Хангилда хамтын ажал байгуулхын түлөө ехэ оролдолго гаргаһан байха. 1980 ондо «Победа» колхозой байгуулагдаһаар, 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Дашидондог Жалсаповичта «Хүндэтэ колхозник» гэһэн нэрэ зэргэ баяр баясхалангай оршон байдалда олгогдоо бэлэй.

1930-аад онуудаар һургуулиин багшаар хүдэлөө, һүүлдэнь партиин Агын райкомой бюрогой шидхэбэрэзр Адуун-Шулуунай хушуунда эльгээгдэжэ, хэдэн харюусалгата тушаалнуудта хүдэлөө. Энээнэй һүүлээр ВЛКСМ-эй Агын райкомой бюрогой гэшүүн, эдир пионернүүдэй бюрогой түрүүлэгшэ, ВЛКСМ-эй Агын райкомой секретарь ябаа. 1935 ондо Агын райгүйсэдкомой Президиумэй гэшүүнээр һүнгагдаа. Һүүлээрнь ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой обкомой бюрогой гэшүүнээр һүнгагдаа, обкомой пионернүүдэй таһалые даагшаар хүдэлөө. Удаань Улаан-Удын хилээмэнэй 4-дэхи комбинадай директорэй орлогшоор томилогдоһон юм.

Дашидондог Жалсабон ажал ябуулгынгаа түрүүшын арбаад жэлэй турша соо хүтэлбэрилхы ажалай ехэ дүршэл оложо абаһан, ленинскэ үзэл сурталаар хатуужаһан байха юм. Тиигэжэ партийна хүдэлмэриэдэ дэбжүүлэгдэһэн байна. Түрүүн ВКП(б)-гэй Улаан-Удын Пригородна райкомой партийна кабинедые даагшаар, һүүлээрнь шэнээр бии болгогдоһон партиин Ивалгын райкомой таһагые даагшаар, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай түрүүшын жэлнүүдтэ энэл райкомой хоёрдохи секретаряар хүдэлөө һэн. Дайнай хүшэр хүндэ үедэ партиин Ивалгын райкомой нэгэдэхи секретаряар томилогдожо, табан жэлэй турша соо таһалгаряагүй хүдэлбэ. Эндэхи партийна хүтэлбэриин үрэ нүлөөн бодото ажал хэрэгүүдтэнь харагдаа бэлэй. Ивалгын болон Саянтын МТС-үүдтэ Оборонын гүрэнэй комитедэй, мүн СССР-эй Наркомземэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан түгүүд барюулагдаа. 1947 ондо үндэр үргаса үргүүлжа абаһанаинь түлөө тус районой хүдөө ажахын гурбан түрүүшүүлдэ Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгогдоһон байха. Харин орден, медальнуудаар шагнагдагшад хэды олон һэн бэ?! Эдэ жэлнүүдтэ нүхэр Жалсабон Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй депутадаар, Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй гэшүүнээр һунгагдадаг байгаа.

Саг сагта һургуули хэжэ, эрдэм мэдэсэеэ дээшэлүүлхэ гээшэ мүнөөнэй хүнэй шанар шэнжэ болоно ха юм даа. Энээн тухайда Дашидондог Жалсаповичшье нэгэтэ бэшэ бодомжолһон байха. Иимэ хүсэлнүүдынь бэелжэ, 1947 ондо Москвада ВКП(б)-гэй ЦК-дэ дэбжүүлэгдэһэн байна. Түрүүн